

Helsinki info

• Numero 5 – 2010 • Viikko 43 •

Julkinen tiedote •

Esikaupunkien renessanssi etenee

Kipinän nuorisotalo
avattiin Itäkeskuksessa

Skolfarfar förenar nytta och nöje
English Supplement on the Web

Esikaupungit esiin

Vuosia 1945–1980 kuvataan pääkaupungin historiassa esikaupungistumisen ja lähiöiden rakentamisen aikakautena. Sotien jälkeisessä suuressa alueliitoksessa Helsingin pinta-ala viisinkertaistui ja liitosalueelle alkoi vähitellen rakentua uudenlaisia asuinalueita.

Kaupungistumisen kiivas tahti Suomessa pani vauhtia lähiöiden suunnitteluun, kun maalta muuttavalle väelle oli saatava asuntoja. 1960- ja 70-luvulla Helsingin laiduille nousivat ensimmäiset modernit esikaupungit. Kokemukset lähiöelämästä toivat kaupunkilaisuuden käsitteeseen uutta sisältöä.

Nyt Helsingin sanotaan olevan taas historiallisen mullistuksen kynnyksellä, kun tavarasataman siirtyminen Vuosaareen on mahdollistanut valtavan uusien asuinalueiden suunnittelun kantakaupungin rannoille. Uusille alueille investoidaan voimakkaasti, mutta kaupunki ei ole unohtanut myöskään laajaa esikaupunkivyöhykettään, jossa asuu kaksi kolmannesta helsinkiläisistä.

Kaupungin kaikinpuolisen menestymisen kannalta ei ole samantekevää, miltä lähiöt näyttävät ja millaiset elämisen puitteet ja palvelut ne tar-

joavat asukkaille – nykyisille ja tuleville. Esikaupunkialueita ei ole varaa unohtaa myöskään, jos halutaan täyttää maankäytön ja asumisen ohjelmassa asetetut kunniahimoiset tavoitteet rakentaa 5 000 asuntoa vuodessa. Siihen eivät uudet alueet yksin riitä.

Useissa vanhoissa esikaupungeissa on vähitellen tultu tilanteeseen, jossa väestö vähenee ja ikääntyy, kaupat ja palvelut kituuttavat tai katoavat ja talot lähestyvät peruskorjausikää. Asuntokanta on yksipuolista ja muodostaa esteen paluumuutolle. Monet lähiöissä lapsina asuneet kuitenkin haluaisivat perheen perustettuaan palata takasin tuttuun kaupunginosaan, jos vain nyky-mittapuut täyttäviä perheasuntoja olisi tarjolla.

Kaksi kaupungin isoa hanketta, Esikaupunkien renessanssi ja Lähiöprojekti, etsii keinoja esikaupunkien elinvoiman ja vetovoimaisuuden edistämiseen. Molempia hankkeita toteutetaan yhteistyössä asukkaiden, yritysten, taloyhtiöiden ja muiden paikallisten toimijoiden kanssa.

Kaupunkisuunnitteluviraston vetämän Esikaupunkien renessanssin tavoitteena on parantaa asumistasoa ja viihtyisyyttä muun muassa täyden-

Kuva: Simo Karijalo

Uutta toimitilarakentamista Pohjois-Haagassa.

nysrakentamisen avulla (ks. s. 8–9). Asumisen lisäksi huomiota kiinnitetään kaupunkiympäristön kohentamiseen ja yritystoiminnan edellytyksiin.

Pitkään toiminut Lähiöprojekti on kaupungin virastojen yhteinen hanke, jossa edistetään esikaupunkialueiden tunnettuutta, kulttuuria ja tapahtumia (ks. s. 10–11).

Helsingin seudun kasvu ja tiivistyminen on nostanut esikaupunkivyöhykkeen periferiasta parasvaloihin seudullisessa rakenteessa ja kaupunkikehityksen painopistealueena.

Rita Ekelund

English Supplement on the Web

Helsinki-info – this printed newspaper – is published by the City of Helsinki and distributed to all Helsinki households six times a year. Helsinki Info's English Supplement is published only on the City Website, also six times a year.

Now on the Web:

On the cutting edge of life science research

Academy Professor Mart Saarma is committed to advancing life sciences in Finland, while seeking to solve the most challenging questions of neuroscience: how to stop the degeneration of the neuron.

Mart Saarma, photo by Rhinoceros Ltd.

The sleek contemporary architecture of the University of Helsinki's biocentre in Viikki conceals spearheading research in some of the persistent questions of life. The Institute of Biotechnology is home to one of Finland's main concentrations of research and education in biotechnology and related areas – approximately 300 people and several Finnish Academy-designated Centers of Excellence.

The majority of the Institute's scientists look beyond the academia to the world, seeking to apply their research findings to make new products that advance human health, agriculture, and the state of the environment.

Academy Professor **Mart Saarma** at the Institute sees the integration of the academia and business as a logical and necessary step.

"It is researchers' ethical responsibility to pass on their findings to benefit humankind, whether it is by commercialization or by other means," he claims, reminding us that a large number of medicines have been developed in the academia.

Dr. Saarma is one of the most powerful bridges in Finland between research and the application of the results. He served as Director of the Institute of Biotechnology for 18 years to 2008, to move on to the position of Academy Professor and head of the Centre of Excellence in Neuroscience. He plays central roles in many pioneering efforts to advance biotechnology in the country.

• Read more: www.hel.fi/helsinki-info > In English

Immigration Info moves to City Hall

The Info Centre for Immigrants now located in Itäkeskus will be transferred to Helsinki City Hall at the beginning of next year.

The general information desk for townspeople Virka Info and the Info Centre for Immigrants will be merged and consequently, the City Hall Info Desk will serve all Helsinki residents, original and immigrant alike.

• Read more: www.hel.fi/helsinki-info > In English

Sisälllys

Toimitukselta	2
English Supplement on the Web	2
Lainattua	3
Yhden naisen monta ääntä	4
Elämää kokaten ja rokaten	5
S-info muutti Kallioon	6
Katugalleriat tuovat estetiikkaa arkeen	7
Esikaupunkien renessanssi	8–9
Lähiöprojektissa: Yhdessä tekemällä saavutetaan enemmän	10–11
Lisää kipinää elämään	12
Kansainvälinen kirjakauppa ja kulttuurikamari	13
Velkaantuva pääkaupunki hillitsee menoimensa kasvua	14
Suokin lautturi täytti 60	15
Nyt menoksi	16–18
Så går det till när farfar hålls ung	19
Pappas egen plats	20
Tillsammans är man mindre ensam	21
Neuvoja päästöjen vähentämiseksi	22
Lukijakilpailu	23
Tanssijan toinen elämä	24

Helsinki info

Numero 5 – 2010 • jakelu 25.–29.10. • 34. vuosikerta

Julkaisija	Helsingin kaupunki PL 1, 00099 Helsingin kaupunki puhelin 310 1641 (vaihe)
Vastaava toimittaja	Rita Ekelund
Toimitussihteeri	Leena Seitola
Toimittaja	Tiina Kotka
Ruotsinkieliset sivut	Nina Weckström
Ulkoasu	Pekka Niemi, Rhinoceros Oy
Kannen kuva	Patrik Lindström
Kirjapaino	Sanomapaino, Vantaa
Painosmäärä	336 678 kpl
	ISSN 0782-0453
Jakeluasiat	Itella puhelin 0200 71000, asiakaspalvelu@posti.fi

Lehden internetversio on osoitteessa www.hel.fi/helsinki-info. Sivulla voi antaa palautetta tai lähettää sitä sähköpostitse helsinki-info.palautte@hel.fi -osoitteeseen.

Seuraava Helsinki-info jaetaan 13.–17.12.

Helsingin kaupungin palveluja ja organisaatiota koskeviin tiedusteluihin vastataan Virka Infon puhelinnumerossa 310 1111 (ma–pe klo 9–15), Virka Gallerian palvelutiskillä (ma–pe klo 9–19, la–su klo 11–17 Kaupungintalon ala-aula, Pohjoisesplanadi 11–13 ja Sofiankatu 1) sekä sähköpostiosoitteessa virkainfo@hel.fi.

Kannen kuva:
Uudistettu kerrostalo vanhassa Vuosaaressa. Helsingissä panostetaan lähiöiden ja esikaupunkien peruskorjaukseen, elävöitykseen ja uudistamiseen.

Tässä lehdessä

Nuorille säpinää

12–13 Uusi Kipinän nuorisotalo kokoaa yhteen idän alueen lapsia ja nuoria. Tekemistä riittää musisoinnista keramiikkatöihin. Käyttäjät loivat sisustusta mieleisekseen esimerkiksi muovailemalla savesta kipinöitä, kuten kuvan ryhmä tekee kuvataide- ja tekstiili-ohjaaja **Heidi Göranssonin** (vas.) johdolla.

Kuva Kimmo Brandt

Menot kuriin

14–15 Helsinki tavoittelee talouden tasapanoa hillitsemällä menokasvua ja korottamalla kunnallisveroprosenttia. Peruspalvelujen taso halutaan turvata.

Renessanssi tulee Keski-Vuosaareen

8–9 Helsingin laajan esikaupunkivyöhykkeen elinvoimaisuuden ja uudistumisen eväitä etsitään muun muassa täydennysrakentamisen avulla. Pilottilaueiden joukossa on Keski-Vuosaari.

➔ *Esikaupunkien renessanssi -hanketta vetää Tero Santaoja (vas.). Anna-Maija Sohn käynnistelee renessanssityötä Vuosaarella.*

Kuva Patrik Lindström

Lainattua

”**V**ielä 1800-luvun alussa kaupunki loppui Pitkäsillan eteläpäässä tullipuomiin. Kun meni Pitkäsillan yli, Siltasaaren (silloisen Hii-risaaren) halki ja vielä toisen sillan yli, pääsi vastarannalle. Siellä oli helsinkiläisten savisia peltoja ja karjalaitumia, joiden muisto on säilynyt paikannimisissä Hakaniemi ja Vallila (ruotsiksi Vallgård eli karjahaka).”

”**V**anhoissa, 1800-luvun hellahuoneissa oli yleensä vain tavallinen kaakeliuuni. Se lämmitti hyvin, mutta ruoanlaitto oli hankalaa. Ruoanlaittaja joutui kyykimään uunin edessä ja hämmentämään tulipesässä avotulella kolmija-

Kuva J.-P. Laakso, Tommi Kittin teoksesta A Trip, 1992

Tanssijäähvyäiset

24 Tanssija–koreografi **Tommi Kitti** tekee syksyllä ryhmiseen jäähvyäskiertueen. Tanssialan konkari toivoisi esityksille pidempiä elinkaaria ja lisää estradeja.

lan päällä kiehuva pataa. Näin pystyttiin valmistamaan vain joitakin keittoja ja laatikoita, ja leipominen oli mahdotonta. Vuosisadanvaihteessa kehitetty hellakakluuni ratkaisi pulmat: siinä oli yhdistetty lämmitysruuvi ja paistiuunilinen liesi.”

Lainaukset ovat tutkija **Jere Jäppisen** kirjoittamasta ja Helsingin kaupunginmuseon julkaisemasta kirjasta *Yhdeksän pientä kotia*, joka on finalistina Vuoden museo-julkaisu -kilpailussa, jonka voittaja julkistetaan kirjamessuilla 28.10. Kirjassa kuvataan arjen historiaa vuonna 1909 Alppilaan valmistuneiden kunnallisten työväen-asuntojen ja niiden asukkaiden avulla.

Yhden naisen monta ääntä

Musiikkipedagogi ja keskiaikaiseen musiikkiin erikoistunut laulaja **Sanna Jacksen** heläyttää iloisen tervehdyksen Tuhkimon leikkipuistossa Roihuvuorella. Kahden pienen lapsen äiti on muun muassa Pro Tuhkimo-liikkeen puheenjohtaja ja vapaaehtoisvoimin toimivan leikkipuiston vetäjä.

Helsinkiin Sanna muutti miehensä **Rolf Jacksenin** kanssa myös musiikin vuoksi, sillä hän halusi vanhan musiikin asiantuntija **Päivi Järviön** oppiin. Jacksen valmistui ammatikorkeakoulu Stadiasta vuonna 2005 opiskeltuaan sitä ennen myös Tukholman kuninkaallisen musiikkikorkeakoulussa.

"Tukholmassa opetustarjonta oli köyhempää, eikä niin tavoitteellista ja haastavaa kuin täällä. Solistisen laulun opettaja oli kyllä mielenkiintoinen, ja häneltä opin paljon", kertoo Jacksen.

Valmistumisen kynnyksellä syntyi myös idea omasta keskiaikaista musiikkia esittävästä ryhmästä. Opiskelukavereista koottu viiden naisen Milargo esiintyy

juhlissa, tapahtumissa ja konserteissa. Viimeisimpiä esiintymispaikkoja ovat olleet Roihuvuoren kyläjuhlat sekä Pyhän Henrikin kirkon 550-vuotisjuhlat Pyhtäällä.

Sanna Jacksenin arki kuluu paljolti leikkipuisto Tuhkimon tiloissa. Siellä hän vetää lähes päivittäin toimintaa yhdessä muiden alueen aktiivisten vanhempien kanssa. Palkaton työ tuo perheille mukavaa yhdessäoloa, tukea arjen pyörittämiseen ja hyvää mieltä.

"Suojaisen metsikön ympäröimän puiston sijainti on ihan teellinen. Täällä kaikenikäiset lapset voivat leikkiä turvallisissa oloissa. Maanantaisin pidämme soppakuppilaa, keskiviikkoisin askartelemme tai leivomme ja perjantaisin grillaamme. Torsitaisin vietämme koko perheen tee-illoja. Rakennus on myös usein viikonloppuisin lastenjuhlien näyttämönä."

1960-luvulla rakennettu puisto houkutteli kesäheleillä päivittäin paikalle noin 80 kävijää, kun kaupunki tarjosi lap-

sille puistoruokailun. "Viihdyimme täällä niin hyvin, että joku totesikin tämän olevan yhteinen kesämökkipiiri."

Aiemmin puiston toimintaa ylläpiti kaupunki, mutta rakennuksen kosteusvaurion vuoksi jouduttiin toiminnot siirtämään toisaalle. Kun selvisi, että talon toinen pääty oli säästynyt vaurioilta, ryhtyivät puistoa aktiivisesti käyttäneet vanhemmat jatkamaan leikkipuiston pyörittämistä yhdistyksen avulla.

Viihtyisän elinympäristön luominen on Sanna Jacksenille tärkeä asia ja siksi hän osallistuu aktiivisesti asuinalueensa kehittämiseen.

"Minua innostavat ihmiset, arjen kauneus ja sellaiset asiat, joissa pääsee käyttämään luovutusta. Tartun helposti kehittämismahdollisuuksiin."

Hän on mukana myös Roihuvuori-Seuran johtokunnassa. Lisäksi hänen äänensä tulee kuuluviin Mannerheimin Lastensuojeluliiton paikallisyhdistyksen puheenjohtajana. Yhdistys järjestää toimintaa perhekahvilasta liikuntatapahtumiin. San-

Musiikkipedagogi Sanna Jacksen on kahden pienen lapsen äiti, joka panostaa asuinympäristönsä mukavuuteen.

na vetää taaperojumppaa leikkipuiston tiloissa torstaiaamuisin, ja tiistai-iltoihin hän ohjaa kahta laulu- ja leikkipiiriä, joissa hauskat laululeikit tukevat lapsen kehitystä. Sunnuntai-iltoihin hän opettaa aikuisille äänenkäyttöä. Tunne äänesi -kursseja on tarkoitettu kaikille musiikkitaustasta riippumatta.

"Laulamaan oppii kuka tahansa, joka haluaa. Ryhmäharjoitusten ja laulun kautta tutustumme luontevaan ja kehoa kunnioittavaan äänenkäyttöön. Lisäksi opetamme erilaisia tekniikoita oman äänen löytymiseksi."

Kun Sanna Jacksen kaipaa omaa aikaa, hän saattaa pujahtaa työhuoneelleen ompelemaan, askartelemaan tai entisöimään huonekaluja. Rentoutuakseen hän käy kävelyllä, tanssimassa, istuu joskus iltaa muiden vanhempien kanssa paikallisessa tai lukee. Kirjavalinnoissa klassikot ovat ylitse muiden. Viimeisimpien lukukokemuksien joukkoon kuuluvat *Ivanhoe*, *Ruusun nimi* sekä aivan erityisesti mukaansa temmannut *Kolme Muskettisoturia*.

"Olin halunnut kirjan jatkuvan ikuisesti."

Leena Seitola

Työtä puunkaadosta leijonanmuonaan

Valtava kuusi kaatuu hallitusti rivitalon pihalla, kun metsuri **Toni Berndtson** työskentelee varmoin ottein. Hän on kiinnostanut taljan ympäröimään yli parimetriseen runkoon ja pönkittänyt sen taakse tunkin varmistamaan kaatumissuuntaa.

"Tässäkin tapauksessa asukkaat esittivät toiveen puun kaatamisesta. Poistamme kollegoideni kanssa puita, jos ne ovat kaupungin maalla ja vaaraksi ihmisille. Arvioimme puuston kuntoa aina maastossa liikkeessämme. Kaadamme huonokuntoisia ja elinkaarensa lopussa olevia yksilöitä. Teemme lisäksi hakkuuta uudisrakentamisen vuoksi", kertoo Helsingin kaupungin rakentamispalvelu Starassa työskentelevä Berndtson.

Vaikka hänen työyksikkönsä keskittyykin kaupunkimetsien hoitamiseen, riittää sillä huolehdittavaa aina luonnonsuojelualueen pitköpuista ulkoilualueen polttopuuhooltoon. Työntekijät vievät maastoon nuolukiviä hirvieläimille ja Haltialan tilalla kasvatettua viljaa fasaneille. He vastaavat myös citykanien pyydystämisestä Korkea-

saaren leijonille sekä vieraslajien, kuten minkkien, hävittämisestä pesivien lintuyhdyskuntien luodoilta.

"Toiässä on parisenkymmentä metsuria vuodenaikasta riippuen. Emme tee isoja hakkuuta lintujen pesimäaikaan. Kaadamme metsää kerralla korkeintaan kolmasosahehtaarin noudattaen kaupungin luonnonhoitosuunnitelmaa, jota ovat olleet laatimassa asukkaatkin. Hakkuualueen keskiarvo on Etelä-Suomes-

sa moninkertainen, 1,8 hehtaaria. Jätämme pystyyn säästöpuita mahdollisuuksien mukaan. Jonkin verran myös kulotamme metsiä."

Loppuvuoden Berndtson kollegoineen keskittyy metsänhoitotöihin Käpylässä junaradan varren rinnemetsissä ja Taivaskallion ympäristössä. He poistavat ulkoilureittien varsilta kuolleita puita ja parantavat näkyviä raivaamalla pusikoita.

Kuva Kimmo Brandt

"Asukkaat toivoivat tämän puun kaatamista turvallisuussyistä", kertoo metsuri Toni Berndtson 130-vuotiaan, 33-metrin ja ympäröimänsä 2,5-metrin kuusen luona Suurmetsässä.

"Työskentelemme tarkkojen laatukriteereiden mukaisesti. Meillä on luonnonhoitotutkimus, joka edellyttää esimerkiksi kasvi- ja luontotyypituntumusta."

Helsingissä on metsää puolet keskieuropalaisia kaupunkeja enemmän, yli viidesosa maapinta-alastamme. Lisäksi Helsinki omistaa metsää muissa kunnissa. Koko metsäalaa kattaa 11 000 hehtaaria, johon mahtuisi esimerkiksi 220 000 tavallista 500 neliömetrin omakotitalontonttia. Metsiä on haluttu säilyttää, koska ne ovat tärkeitä muun muassa maiseman, virkistyskäytön, ilman laadun ja lajien säilymisen kannalta.

"Metsillä ja yksittäisillä puilla voi olla myös suurta tunnearvoa ihmisille. Emme koskaan kaada puita turhaan", painottaa Berndtson.

Hän kertoo olevansa unelmatyössään, koska saa tehdä fyysistä ulkotyötä ja nähdä heti kättensä jäljet.

"Pääsen myös seuraamaan vuoden kiertoa sekä luonnon ilmiöitä ja eläimiä. Olen törmännyt niin pöllöpoikueeseen kuin villisian jälkiin."

Pohjois-Helsingissä lapsuutensa ja vanhempiensa myötä mailla alueella asunut Berndtson liikkuu vapaallakin mielellään luonnossa: retkeilee, metsästää ja pyöräilee. Hän on osallistunut erävaelluksen SM-kisoihin ja työporukkinsa kanssa umpihankihoodon MM-mittelöihin. Hän arvelee perineensä rakkauden luontoon metsänhoitajailtaan ja perheeltään, joka on kova marjastamaan, sienestämään ja hiihtämään.

"Pidän Helsingin vehreydestä. Vältän valtavyölyä ja kuljen mieluiten omia polkujani. Esimerkiksi Haltialan aarnialue on niin monipuolinen, että sieltä löytää erityyppistä metsää ja omaa rauhaa. Pitkäkosken rinnelehdon maisema jokineen on upea. Haluan välittää lapsillekin luontevan tavan suhtautua luontoon. Liikumme paljon maastossa retkeillen, sienestään ja marjastaen. Olemme tutkineet sinilevää ja kasvien osia mikroskooppilla. 7-vuotias poikani lukee innokkaasti luontoaiheisia kirjoja ja yllättää minut usein tiedoillaan."

Tiina Kotka

Elämää kokaten ja rokatén

Kokki **Juha Eerikäisen** työpäivä kaupungintalon ravintolassa alkaa aamuseitsemältä. Kiireisin koitos on kuitenkin edessä vasta muutaman tunnin kuluttua, kun lounasasiakkaat saapuvat jonottamaan a la carté tiskille annoksiaan.

Paistetut kalat ja mehukkaat pihvit sekä taiten kootut salaattianokset ovat saaneet asiakkaita paljon kiitosta, ja jonotuskin sujuu jouheasti kokin kanssa jutustellessa.

”Viihdyn talossa tosi hyvin. Tulen tänne ensin avuksi ”ekstraamaan”. Tuntuu hyvältä, kun taitoihini luotettiin niin paljon, että sain vakituiseen työpaikan. On ilo tehdä töitä osaavien ja sellaisten ihmisten kanssa, jotka auttavat toisiaan. Teen ateriat keittiömestarin suunnitteleminen ruokalistojen mukaan. Hyvät valmistelut auttavat selviämään kaikkein hektisimmistä tunneista”, sanoo Juha Eerikäinen.

Kolmisen vuotta kaupungintalon ravintolassa työskennellyt kokki aloitti opintonsa Ravintolakoulu Perhossa, muutti sitten joksikin aikaa Rovaniemelle ja valmistui siellä ammattiin palvelualojen oppilaitoksesta. Kerimäellä kasvaneen Juhan kipinä keittiöhommiin syntyi Savonlinnan taidelukion jälkeen, kun oli aika päättää tulevaisuudesta.

”Meillä on kotona syöty aina hyvää ruokaa, ja pidän ruoanlaitosta. Ammatinvalinta syntyi fiilispohjalta aika ex-tempore.”

Toinenkin opiskeluvaihtoehto olisi ollut mahdollinen, mutta sen Juha hylkää melko pian.

Musiikki on ollut minulle pitkään tärkeä osa elämää. Olen soittanut rumpuja sekä muita lyömäsoittimia ala-asteikäisestä lähtien. Meitä oli paljon samanikäisiä kavereita, ja olimme kiinnostuneita samoista artisteista. Itse sitten kasattiin bändit ja saatiin esiintymiskokemusta. Kerimäki oli näin jälkeenpäin ajateltuna varsin

hedelmällinen paikka musiikin harrastamiseen”, pohtii Juha.

Vaikka teoreettinen musiikin opiskelu ei tuntunut hänelle oikealta vaihtoehdolta, soittoharrastus on ja pysyy.

Juha Eerikäisen kaksi roolia: Päivätyössään hän valmistaa aterioita kaupungintalon ravintolassa ja vapaa-aikanaan soittaa rumpuja. Kuvassa oleva egyptiläinen tabla on osa Juhan rumpukokoelmaa.

Juha soittaa välillä useamman bändissä, mutta vakituisesti hänet nähdään rummuissa kokoonpanossa, joka soittaa funk rockia. Nykyisen bändin treenikämpä on Helsingin keskustassa, ja siellä harjoitellaan välillä hyvinkin tiuhaan.

”Koska biisit syntyvät improvisoimalla jamipohjalta, yhdessä täytyy soittaa paljon. Keikoilla käydään noin kerran kuussa ja olemme soittaneet myös Tallinnassa, Riiassa ja Vilnassa.”

Vaikka kaikista esiintymisistä on jäänyt positiivisia muistoja, niin ulkomaan keikkakokemukset ovat olleet erityisen mieleisiä, sillä parhaat tunnelmat tulevat siitä, että ol-

laan kavereitten kanssa yhdessä pidempään ja tutustutaan entistä paremmin. Marraskuussa matka suuntautuu jälleen klubikeikalle Riikaan ja Liepājaan. Reissuun on mukavaa lähteä myös siksi, että matkailu on Juhalle mieleistä.

Musiikki on kuitenkin vain harrastus, vaikkakin vakavasti otettava. Kokin ammatissaan Juha viihtyy erittäin hyvin ja suhtautuu työhönsä innolla. Kokkaaminen inspiroi Juhaa myös vapaa-ajalla, ja kodin keittiövälinevalikoima alkaakin olla juuri siinä mallissa kuin sen Juhan mielestä tulisi olla. Viimeisimpiä hankintoja on reilun kokoinen kivimortteli.

”Mitä enemmän taidot kasvavat, sitä enemmän kiinnostus lisääntyy. Minusta on ihanaa tehdä ruokaa kotonakin. Saat kokeilla töissä käytettyjä reseptejä omilla virityksilläni, ja varsinkin viikonloppuisin on kiva kokata aikaa vieviä, pitkään haudutettavia ruokia. Tyttöystäväni on erittäin taitava tekemään jälkiruokia, joten välillä herkuttelemme oikein kunnolla.”

Leena Seitola

LyhytInfo

Muistathan 60-luvun?

Helsingin seudun kesäyliopiston ja Helsinki-Seuran järjestämät avoimet luentosarjat Helsingin historiasta jatkuvat. Maksuttomat luennot ovat tiistaisin kello 17.30–19 Paasitornissa (Paasivuorenkatu 5 A).

● **26.10.** FT, dosentti, nuorisotutkija Mikko Salasuo: Pöhinää Perunatorilla – kannabiksen leviäminen Helsinkiin 1960-luvulla.

● **2.11.** FM, amanuessi Antti Aaltonen: Modernisoituvan kaupungin muuttuvat kasvat – 1960-luvun purkopolitiikkaa.

● **9.11.** FT, dosentti Liisa Lindgren: Ratsastajapatsaasta Sibelius-monumenttiin, Helsingin julkinen kuvanveisto 1960-luvulla.

● **16.11.** FL, amanuessi Elina Standertskjöld: Metsälähiöistä tehokkuusrakentamiseen.

● **23.11.** Taidekriitikko Heikki Kestemaa: Abstrakti taide ja atomipommi. Ars-näyttelyt ja taide-elämän muutokset Helsingissä 1960-luvulla.

● **30.11.** Luvassa on muistelua ja musiikkia.

Vapaaehtois-toiminnan messut

Etsitkö mielekästä toimintaa? Haluatko oppia uutta, tavata uusia ihmisiä ja inspiroitua? Vapaaehtois-toiminnan MENU-messuilta löydät vaihtoehtoja esimerkiksi liikuntaan, nuorisoon, ympäristöön, eläimiin, hyvinvointiin ja kehitysysteistyöhön liittyen.

Messut järjestetään Vanhalla ylioppilastalolla keskiviikkona 1.12. kello 14–18.

Helsingin kaupungin vapaaehtoistyön neuvottelukunta jakaa messuilla vuosittaiset helsinkiläisen vapaaehtoistoiminnan kannustepalkinnot. Parhailaan kerätään ehdotuksia palkinnon saajiksi. Vapamuotoiset perustellut ehdotukset tulee jättää 31.10. mennessä sähköisesti osoitteessa www.helz.fi/vapaaehtoistyon_neuvottelukunta/kannuste_ehdotus.html tai postitse osoitteeseen Vapaaehtoistyön neuvottelukunta, PL 7350, 00099 Helsingin kaupunki. Kannusteen saajiksi ehdotettuja yhdistyksiä ja muita ryhmiä arvioidaan muun muassa toiminnan vaikuttavuuden, pitkäjänteisyyden, näkyvyyden, Helsinki-keskeisyyden ja osallistujien sitoutuneisuuden näkökulmista. Tänä vuonna ehdokkaiksi toivotaan erityisesti ryhmiä, joiden toiminnassa sivutaan EU:n köyhyyden ja syrjäytymisen vastaista teemavuotta.

Ehdottajien kesken arvotaan yllätyspalkintoja, joten ehdotuksiin tulee liittää tekijän nimi ja yhteystiedot. Lisätietoja saa numerosta 09 310 42837.

Juhan vastuulla palvelutiskillä tehdään keskimäärin 100 annosta päivässä. Lisäksi ravintolasta ostetaan noin 350 noutopöytälounasta.

Lisää haastavuutta työhön tuovat kaupungintalossa iltaisin järjestettävät vastaanotot, jotka pidentävät päivää. Haastetta tarjoavat myös asiakasmäärän vaihtelut. Joskus voi yllättäen tulla sataakin asiakasta normaalia enemmän. Silloin joutuu käyttämään mielikuvitusta, että saa annokset vastaamaan ruokalistaa.

Kuva Kimmo Brandt

Johtava neuvoja Pirkko Excell (oik.), Elise Karvonen (kesk.) ja Sari Helveri toivottavat asukkaat tervetulleiksi S-infon uusiin tiloihin Kallion virastotaloon.

UutisInfo

S-info muutti Kallioon

Sosiaalipalvelujen neuvontapiste S-info on muuttanut Kampista Kallion virastotaloon. Neuvonta sijaitsee ala-aulan yhteydessä.

”Neuvomme kaikissa sosiaalipalveluissa, olivat ne sitten kaupungin, järjestöjen tai yksityisten tuottamia. S-infossa voi asioida ilman ajanvarausta ja luottamuksellisesti paikan päällä, puhelimitse tai sähköpostitse”, kertoo johtava neuvoja **Pirkko Excell**.

Suurin osa S-infon asiakasta ottaa yhteyttä toimeentuloon liittyvissä kysymyksissä, kuten yllättävän työttömyyden tai velkaantumisen vuoksi. Myös eroperheet pyytävät tietoja. Vanhusten kotihoidosta ja palveluasumisestakin kysellään paljon, samoin vammaispalveluista ja

vuokra-asuntojen hakemisesta.

S-infolla on kuukausittain 1 200–1 300 asiakasta. Heitä palvellaan suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Neuvontapisteessä on pian mahdollisuus omatoimiseenkin tiedonhakuun, sillä aulatilaa saadaan yleisöpäätteitä tulostimeneen.

Helsingin kaupungin sosiaaliviraston ylläpitämä S-info toimi aiemmin Kampin palvelukeskuksen naapurissa Salomonkadulla. Nyt neuvonnan toiminnot on siirretty Kallion virastotaloon, jossa työskentelee sosiaaliviraston hallinto ja suuri osa muutakin henkilökuntaa.

Tiina Kotka

• S-info, Kallion virastotalon aulakerros, Toinen linja 4 A, avoinna ma–pe klo 10–16, p. 09 310 44000, sosiaalineuvonta@hel.fi.

Bongaa Staran auto ja ehdota mestaa

Stara, Eltsu, Flemari, Hietasu, Kurvi... Helsingin kaduilla on alkanut näkyä autoja, joita komistavat Stadin mestat. Nämä paikannimet kuvaavat Helsingin, josta Staran historia osana kaupungin rakennuskonttoria yli 130 vuotta sitten alkoi.

Helsinki on noista ajoista kasvanut, ja Stara rakentaa ja hoitaa kaupunkia nyt myös kantakaupungin ulkopuolella. Noin 1 800 Stadin rakentajaa pitää Helsingistä huolta päivin ja öin ympäri kaupunkia.

”Toivomme, että myös kaupunkilaiset ehdottaisivat itselleen tärkeitä mestoja näkyville. Sillä asukkaita vartenhan me

tätä työtämme teemme”, Staran toimitusjohtaja **Mauri Suuperko** kertoo.

Siispä aivonystyrät töihin: bongaa Staran auto ja ehdota, mitä uusia helsinkiläisiä paikannimiä niissä voisi näkyä. Uudet mestat tulevat vähitellen näkyviin Staran autoissa. Ehdotuksia Stadin mestoiksi ja niiden perusteluja voi tehdä verkkosivulla www.hel.fi/stara.

Päivi Seikkula

Oikaisu

Edelliseen Helsinki-foonon oli pujahnut valitettava kirjoitusvirhe Staran toimitusjohtajan nimessä. Staraa johtaa **Mauri Suuperko**.

Vesijohtovuotojen vikailmoitusnumero muuttui

Vesivuototilanteissa pääkaupunkiseutua palveleva päivystysnumero muuttui lokakuun alussa. Uusi numero on **09 1561 3000** ja se vastaa kaikkina vuorokauden aikoina.

Numeroon voi ilmoittaa Espoon, Helsingin, Kauniaisten ja Vantaan alueella tapahtuneesta vesijohtovuodosta, joka on kadulla tai kiinteistön ulkopuolella. Numeroon voi ottaa yhteyttä myös kiinteistön vesimittarin vuotaessa. Puheluista veloitetään paikallisverkkomaksu. Kerrostalon vesivuodoissa ja viemäritukoksissa ilmoitus vuodosta

tehdään isännöitsijälle tai talonmiehelle.

Numeroon soittamalla voi myös kuunnella tiedon oman asuinalueen vedenjakelun häiriöstä. Nauhoite kertoo, millä alueilla vedenjakelu on keskeytynyt, milloin se palaa normaaliksi ja onko alueella väliaikaisista vedenjakelupistettä. Vesivuodoista uutisoidaan myös Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY:n verkkosivuilla osoitteessa www.hsy.fi/vesi.

Piirros Arto Nyssänen

Kuva Juhani Nurme

Stara menee sinne minne Helsinginkin. Tässä mitataan maastoa Östersundomissa eli entisessä Sipoossa.

Laajasalon raideliikenne kommentoitavana

Helsingissä on tutkittu pitkään mahdollisuuksia saada keskustasta sujuva joukkoliikenneyhteys suunnitteilla olevan Kruunuvuorenrannan asuinalueelle ja sitä kautta Laajasaloon.

Kaupunginvaltuusto päätti pari vuotta sitten, että suunnittelua jatketaan Kruununhaasta Sompassaaren ja Korkeasaaren kautta kulkevan raitiotiesilta-vaihtoehdon pohjalta. Parhaimmillaan yhteys palvelisi myös pyöräilyä ja jalankulkua.

Nyt Laajasalon raideliikennehankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelma on valmis ja nähtävillä sekä kommentoitava

vana esimerkiksi netissä.

Siltayhteyden lisäksi ohjelmassa esitetään arvioitavaksi erilaisia tunneliratkaisuja, vesiliikenteeseen perustuvaa vaihtoehtoa sekä hankkeen toteuttamatta jättämistä. Päätöksiä yhteyden toteuttamisesta ei ole tehty.

Kaksivaiheisen prosessin arvioinnista vastaa Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto. Menetelyä valvoo Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Arviointiselostus valmistuu vuonna 2011.

Ohjelmaan voi tutustua nettissä (www.uuttahelsinki.fi/kruunuvuorenranta) tai www.ely-keskus.fi), näyttely- ja info-

keskus Laiturilla (Kamppi, Naurinkka 2), kaupunkisuunnitteluvirastossa (Kansakoulukatu 3) sekä Laajasalon ja Herttoniemen kirjastoissa.

Arviointiohjelma on nähtävillä suomen- ja ruotsinkielisenä 12.11. asti. Kaikki kiinnostuneet voivat nähtävilläoloaikana jättää ohjelmasta mielipiteensä kirjallisena Uudenmaan ELY-keskukselle.

• Mielipiteet tulee toimittaa sähköpostitse osoitteeseen kirjaamo.uusi-maa@ely-keskus.fi tai kirjeitse osoitteeseen Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Asemapäällikönkatu 14, 00520 Helsinki.

Katugalleriat tuovat estetiikkaa arkeen

Helsingissä voi kohdata taideteoksia yllättävissä paikoissa. 36 Helsingin Energian sähköjakokaappia on saanut jälleen tänä syksynä pintaansa taideteokset. Taiteilija **Magdalena Åbergin** idea toteutettiin nyt kuudennen kerran.

Teosten teemana on Vastavoima. Tarkoituksena on tarjota mainosten ja materian kylläistämille ihmisille vaihtoehtoja ja yllättävää katseltavaa epätavallisissa paikoissa.

Kuvat löytyvät Eerikinkadun, Museokadun ja Fleminginkadun varrelta. Kuvien tekijäksi Åberg valitsi Helsingin Taiteilijaseuran avustamana kuusi piirtäjää, kuusi valokuvaajaa sekä kuusi graafikkaa.

Fleminginkadun 12 piirrosta alkavat Aleksis Kiven kadun risteyksestä ja jatkuvat Karhupuiston kupeeseen Viidennen linjan varteen. Teosten joukossa on myös kaksi Magdalena Åbergin omaa työtä. Eerikinkadun työt sijoittuvat Yrjönkadun ja Annankadun risteyksestä aina Hietaalahden kadulle saakka. Kuvien joukossa on niin maisemia, tutkielmia, kannanottoja kuin elämän ihmeitäkin.

Museokadulla ja sen kulmilla töihin kuuluu muun muassa

Töölössä Museokadun ja Minervankadun kulmauksen jakokaappin taideteos on nimeltään *Little Entertainer* ja sen on tehnyt **Reetta Hiltunen**.

monumenttiteoksia sekä Taiseteleva metso. Minervankadun puolelle aivan Museokadun kulmaan on sijoitettu **Reetta Hiltusen** *Little Entertainer*, jossa kolme iloisen värisiin asuihin puetua tuttuuta svengaa *I love Helsinki* -mekoissaan. Oksaskadun puolelle sijoittuu yksityiskohta Hiltusen Pelikortti-installaatiosta.

”Taideteokset on suurennettu erikoismuovikalvoille, joka on laminoitu paloturvallisuusnormit täyttävälle polykarbonaatitilille”, kertoo ympäristöjohtaja **Martti Hyvönen** Helsingin Energiasta ja painottaa samalla, että jakokaappeihin ei saa kiinnittää mitään palo- ja sähköturvallisuustestaamatonta materiaalia.

Taidesuurennot vaihdetaan vuosittain. Taiteilija saa uusittavat työt halutessaan itselleen. Helsingin Taiteilijaseurassa mietitään myös poistettavien töiden jatkonäytelyä. Toisaalta kuka tahansa kiinnostunut voi korvausta vastaan kysyä mieleistään teosta itselleen.

”Tietysti mukavinta olisi, jos ihmiset innostuisivat ostamaan taiteilijalta alkuperäisgrafiikan, piirustuksen tai valokuvan”, toteaa **Martti Hyvönen**.

Helsingissä katugalleriakonseptia ei olla laajentamassa samassa muodossa, mutta jotain uutta on tarkoitus suunnitella lähestyvän designvuoden kunniaksi.

Katugallerioita on muuallakin Suomessa. Turun energialaitos on maalauttanut muutamaa kaupunginosaan jakokaappeja, joista viimeisin projekti tehtiin talkootyönä kesällä. Tamperekin sai ensimmäisen jakokaappinäyttelynsä viime vuonna ja Oulussa on koristettu puistomuuntamoita.

Leena Seitola

• Lisätietoja Helsingin katugallerioista löytyy osoitteesta www.helen.fi/energia/katugalleriat.html

LyhytInfo

Kruunuvuorenrantaa puhdistetaan

Laajasalon kupeeseen Kruunuvuorenrantaan rakennettavalla asuinalueella on käynnissä mittava puhdistusoperaatio. Alueella on ollut öljysatama noin 90 vuotta. Helsingin kaupungin maila toiminta päättyy vuoden loppuun mennessä, mutta pari yhtiötä jatkaa toimintaansa omistamallaan mailla vielä muutaman vuoden. Vuokramailta pois muuttavat öljy-yhtiöt purkavat parhaillaan teollisuusrakennuksiaan ja puhdistavat maaperää.

Kruunuvuorenrantaan nousee 10 000 asukkaan kaupunginosa, joka valmistuu 2020-luvun puolivälissä.

Kaupungin projektinjohtaja **Jari Tirkkonen** talous- ja suunnittelukeskuksesta esittelee tilannetta paikalla videoblogissaan osoitteessa www.uuttahelsinki.fi/kruunuvuorenranta.

Pääpyöräilyreittien kunto kartoitetaan

Helsingin Polkupyöräilijät ry tekee kaupungin rakennusvirastolle kuntokartoituksen Helsingin keskeisistä pyöräilyreiteistä lokakuun loppuun mennessä.

Polkupyöräilijät ajavat läpi reilut 80 kilometriä pyöräteitä ja kiinnittävät huomiota muun muassa reittien toimivuuteen, valaistukseen, viitoitukseen, liikenneturvallisuuteen ja kuntoon. He kirjaavat muistiin epäkohdat ja valokuvaavat ne.

Kartoitettavat pyöräilyreitit valittiin pääosin viime kevään Fillarikanava-kyselyn palautteen ja liikennelaskentojen perusteella. Ensisijaisesti kartoitetaan ympärivuotisissa käytössä olevia pyöräilyreittejä.

Käyttäjiltä saadut parannusehdotukset ja kuntokartoitusraportti ovat apuna pyöräteiden parannussuunnitelmien teossa. Keskeisille pyöräteosuuskille on suunnitteilla myös tehostettua talvikunnossapitoa.

Palautetta ja vinkkejä kuntokartoitukseen liittyen voi lähettää Helsingin Polkupyöräilijöille esimerkiksi kotisivujen palaute-toiminnon kautta osoitteessa www.hepo.fi.

Virkamiehet ja asukkaat kohtaavat

Seuraavassa ylipormestarin asukasillassa esillä on Savelan, Pihlajamäen, Pihlajiston ja Viikkinmäen asioita. Tilaisuus on tiistaina **30.11. klo 18.30** alkaen Pihlajamäen ala-asteen juhlasalissa. Iltaa voi myös seurata suorana verkossa osoitteessa www.helsinkikanava.fi.

Asukasilloja järjestetään vuoden mittaan eri puolilla kaupunkia. Kaupunginosayhdistykset voivat esittää asukasillan järjestämistä alueellaan.

• Lisätietoja: lehdistöpäällikkö **Tapio Kari**, Helsingin hallintokeskuksen viestintä, tapio.kari@hel.fi.

Avaa porttisi tulevaisuuteen – ammattitietoa nuorille

Tietoa peruskoulun jälkeisistä opintomahdollisuuksista ja ammateista on tarjolla marraskuun alussa Next Gate -koulutusmessuilla Katajanokan Wanhassa Satamassa. Messut järjestää 2.–4.11. Helsingin kaupungin opetusvirasto.

Ammatillisten oppilaitosten laboratorio-osastolla esimerkiksi tunnustetaan hajuja ja makuja, tutkaillaan mikrobeja ja pipetoidaan liuoksia. Puuosastolla tehdään hyriä, verhoillaan tuolia sekä esitellään sisustusnäkymiä. Omalla kuvalla varustetun rintanapin voi tehdä painoviestinnässä ja av- viestinnän osastolla näpsittää kaverikuvia, jotka saa heti mukaan muistoksi.

Lasigallerian suurella ohjelmavälillä on ohjelmaa aamusta iltaan muotinäytösten, breakdancen, baletin ja stand up -komiikan muodossa.

Messujen yhteydessä järjestetään myös Taitaja 9 -kisan Helsingin karsinnat. Kisa on peruskoulun 9-luokkalaisten tarkoitettu 9-ottelu kädentaidoissa.

Kisa tekee tunnetuksi erityisesti tekniikan, tekstiilityön, kuvataiteen ja kotitalouden tuntemusta. Parhaat joukkueet pääsevät Kuopioon Taitajat 2011 SM-ammattitaitokilpailujen yhteydessä järjestettävään finaaliin.

Next Gatessa esittäytyvät kaupungin ylläpitämät ammatilliset oppilaitokset, kaupungin suomen- ja ruotsinkieliset yleis- ja erikoislukiot sekä Helsingin oppisopimustoimisto. Yksityisistä oppilaitoksista messuilla ovat ruotsinkielinen Yrkesinstitutet Prakticum ja kaupallista

koulutusta antava Helmi Liiketalousopisto. Oman lisänsä koulutustarjontaan tuovat maahanmuuttajien ammattiin valmistava koulutus, ammattistartit ja kymppiluokkavaihtoehdot.

Myös Tulevaisuustiski ja uusi Opiskelijaks.net -verkkoportaalista antavat tukea ja tietoa opintovaihtoehdoista.

Vanhemmille järjestetään tietoisuuksia keskiviikkona 3.11. kello 17–18.

Messut on tarkoitettu kaikille Helsingissä toimivien peruskoulujen 8., 9. ja 10-luokkien op-

pilaille ja heidän vanhemmilleen koulun omistussuhteesta riippumatta. Myös ne helsinkiläisten koulujen oppilaat ja heidän vanhempansa, jotka eivät ole saaneet henkilökohtaista kutsua, voivat tutustua kaupungin tarjoamiin koulutusvaihtoehtoihin kouluajan ulkopuolella.

• Lisätietoja Next Gate -messuista saa osoitteesta www.edu.hel.fi/nextgate

• Next Gate on avoinna 2.11. klo 9–18, 3.11. klo 8.30–18 ja 4.11. klo 8.30–16.

• Wanhassa Satamassa, Pikku Satamakatu 3–5, raitiovaunu 4/4T.

Mitä aiot opiskella peruskoulun jälkeen?

NEXT GATE -koulutusmessut **2.-4.11.2010**

Wanhassa Satamassa

Esikaupunkien renessanssi

Ikääntyessään esikaupungit kypsyvät ja kaunistuvat. Puut kasvavat täyteen mittaan, talot kasvavat kiinni maisemaan ja asukkaat kiintyvät tuttuun kaupunginosaan.

Kaikki muutokset eivät kuitenkaan ole myönteisiä. Monissa vanhoissa esikaupungeissa väestö vähenee ja ikärakenne yksipuolistuu. Kaupat ja palvelut saattavat hiljalleen kuihtua ja talot kaipaavat peruskorjausta. Tulee hellävaraisen uudistamisen aika.

Esikaupunkien renessanssi on kaupunkisuunnitteluviraston vetämä hanke, jossa haetaan uusia eväitä Helsingin laajan esikaupunkivyöhykkeen elävyyden ja vetovoimaisuuden edistämiseen.

”Keskeisenä tavoitteena on kehittää tapoja, joilla täydennysrakentamisella ja erilaisella kaupunkitilan kehittämisellä parannetaan esikaupunkialueiden asumistasoa ja viihtyisyyttä”, sanoo hankkeen vetäjä, yleiskaavasunnittelija **Tero Santaoja**.

”Tässä etsitään osaltaan ratkaisuja Helsingin asuntorakentamisen tarpeisiin. Kaupungin maankäytön ja asumisen ohjelmassa tavoitteeksi on mää-

🗨️ *Tero Santaoja (oik.) vetää Esikaupunkien renessanssi -hanketta. Anna-Maija Sohn kannustaa osallistumaan Vuosaaren kehittämiseen.*

ritelty rakentaa 5 000 asuntoa vuodessa. Tähän eivät riitä rakenteille tulevat uudet alueet, vaan myös vanhoilla alueilla tarvitaan täydennysrakentamista.”

Olemassa olevaan kunnallistekniikkaan, palveluihin ja joukkoliikenteeseen tukeutuva täydennysrakentaminen on taloudellisesti tehokasta ja kestävä kehityksen mukaista. Asuntotarjontaa lisäämällä ja monipuolistamalla sekä elinkeinoelämän edellytyksiä parantamalla voidaan saada kaupunginosaan myönteinen kehityssuunta.

”Uudentyyppiset asunnot tuovat alueelle uusia asukkaita ja näin tukevat erityisesti palvelujen säilymistä. Monipuolinen asuntokanta myös mahdollistaa paikkaan juurtuneille asumisen samassa tutussa kaupunginosassa kaikissa vaihtuvissa elämäntilanteissa”, Santaoja toteaa.

Esikaupunkien ympäristöä parannettaessa tarkastellaan asumisen lisäksi laajemmin koko kaupunkitilaa, esimerkiksi asemanseutuja ja alueellisia sisääntuloportteja sekä viher- ja puistoalueita. Huomiota kiinnitetään myös katujen ja julkisen kaupunkitilan selkeämpään jäsentämiseen, pysä-

köintiratkaisuihin ja epämääräisten pusikoiden ja maantienlaitojen kohentamiseen.

Uusien toimintojen syntyminen tuo eloa, kun kaupunginosaan saadaan verstastiloja, kivijalkakauppoja, työpaikkoja ja uusia yrittäjiä. Kullakin alueella on omat erityispiirteensä ja ainutlaatuiset lähtökohtansa, joiden esiin nostaminen vahvistaa paikallista identiteettiä.

”Esikaupunkien renessanssi -hanke koostuu kahdesta toisiaan tukevasta kokonaisuudesta, yleissuunnitelmasta ja alueellisista kehittämissuunnitelmista”, Santaoja kertoo.

”Koko esikaupunkialuetta käsittelevässä yleissuunnitelmassa esitellään täydennysrakentamisen yleiset maankäytölliset painopisteet pitkällä aikavälillä. Yleissuunnitelman on tarkoitus valmistua vuoden 2011 lopulla. Tarkemmissa alueellisissa kehittämissuunnitelmissa selvitetään paikalliset maankäytön kehittämisen painopisteet sekä täydennysrakentamisen mahdollisuudet 10–15 vuoden päähän. Nämä suunnitelmat toimivat myöhemmin asema-kaavatyön ja muun suunnittelun tukena.”

Vaikuta Vuosaaressa

Esikaupunkien renessanssi on nyt käynnistymässä Keski-Vuosaaressa. Miltä alue näyttää kymmenien vuosien päästä? Millaisin keinoin turvataan Keski-Vuosaaren palvelut, kuten julkinen liikenne, päivähoito ja kaupalliset palvelut? Miten alueen vanhenevan asuntokannan remontointikustannuksista selvittää?

Vanha Vuosaari on kokenut isoja muutoksia ympäristössään. Vuosaaren satama on aloittanut toimintansa ja uusia kaupunginosia on rakennettu. Vuosaaren keskusta muuttuu jatkuvasti. Metro kuljettaa nykyisin Helsingin keskustaan asti, myöhemmin pidemmälle länteen ja itään. Suunnitteilla oleva Jokeri II -linja tulee liittämään vanhan Vuosaaren paremmin Mellunmäkeen ja Kontulaan.

Renessanssityön alkuvaiheessa suunnittelijat keräävät lähtötietoja karttoina ja tilastoina sekä analysoivat alueen fyysistä rakennetta ja toimintoja.

”Avaamme marraskuun ajaksi Kerro kartalla -palveluun nettikyselyn, jolla selvitetään miten asukkaat näkevät Keski-Vuosaaren ja sen tulevaisuuden”, kertoo arkkitehti **Anna-Maija Sohn**.

Myöhemmin työn kuluessa järjestetään yleisötilaisuus, jossa kerrotaan muun muassa kyselyn tuloksista ja ideoidaan yhdessä kaupunginosan tulevaisuutta. Lisätietoja saa esimerkiksi hankkeen esitteistä, joita tulee jakoon Vuotalon kirjastoon ja lähioasemalle.

”Ja nettikyselyyn vastanneiden kesken arvotaan 10 kerran uintikortti Vuosaaren urheilutalon uimahalliin.”

Kuva Patrik Lindström

etenee

Pilottialueet idässä ja lännessä

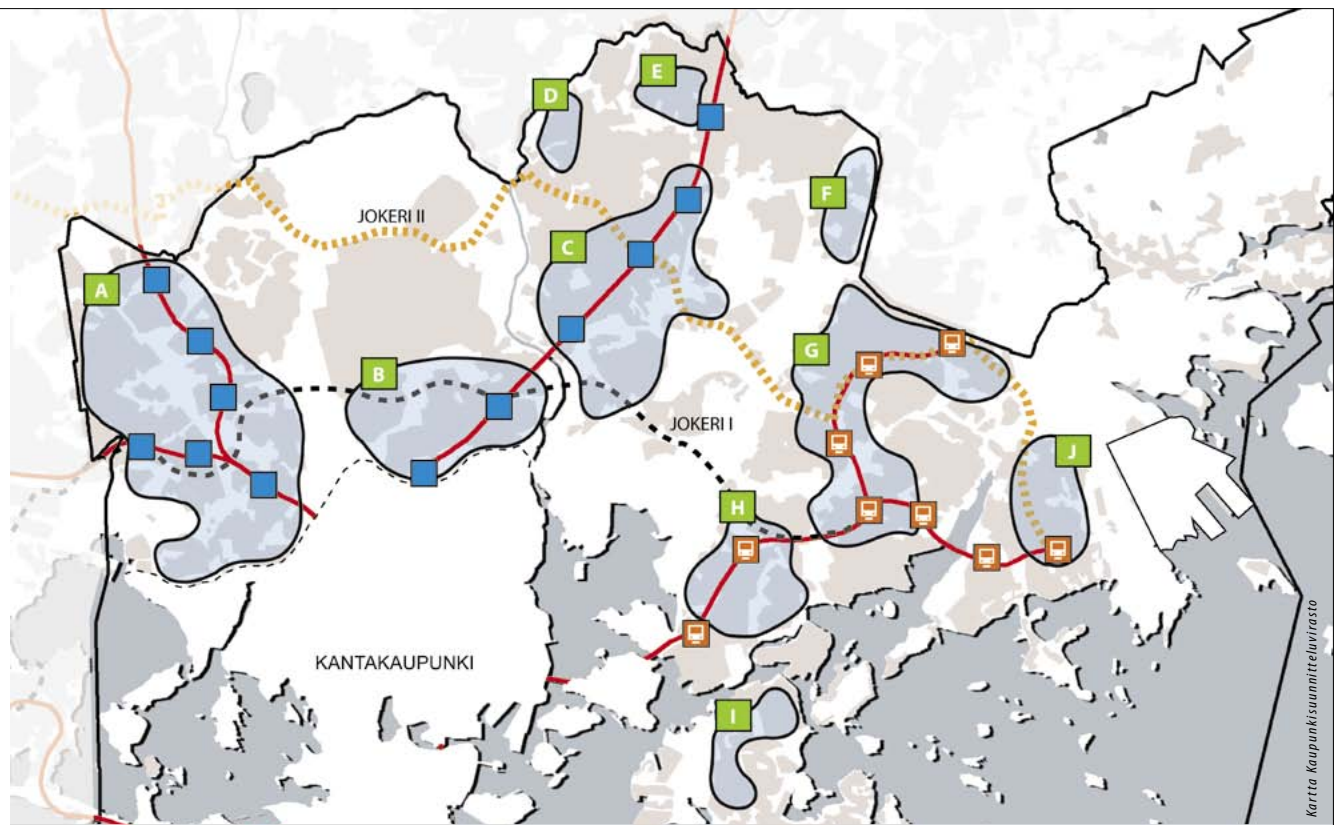
Alueelliset kehittämissuunnitelmat tehdään yhteistyössä alueen asukkaiden, taloyhtiöiden ja muiden toimijoiden kanssa. Suunnittelu alkaa aina kyselyllä. Näin saadaan asukkaiden näkemyksiä mahdollisimman laajasti mukaan jo aivan alkumetreiltä.

”Suunnittelijat saavat tietoa kaupunginosan arjesta ja ihmisten kokemuksista, esimerkiksi lempipaikoista, epävirallisista kulkuväylistä ja turvatomista alueista”, kuvailee vuorovaikutussuunnittelija **Maija Mattila** ja toteaa, että ”olemme saaneet asukkailta kiitettävää palautetta siitä, että nekin jotka eivät ehdi tai pysty osallistumaan iltaisin asukastilaisuuksiin, voivat vaikka kotisohvalta kertoa ajatuksiaan nettikyselyllä.”

Näkemyksiä syvennetään ja alueen kehittämistä pohditaan tarkemmin myöhemmin järjestettävissä asukastilaisuuksissa.

Toistaiseksi työn alla on ollut kaksi laajaa alueellista pilottikohdetta: Mellunkylä sekä Kannelmäki-Lassila-Pohjois-Haaga. Keski-Vuosaassa renessanssihanke on juuri käynnistynyt.

Itä-Helsingissä maailman pohjoisimman metrolinjan varrella sijaitsevan Mellunkylän ympäristö kokee mittavia muutoksia muun muassa Helsingin uuden liitosalueen Östersundomin ja mahdollisen metron rakentumisen myötä. Suunnitteilla ole-

Helsingin maankäytön kehityskuvan mukaiset (2/2008) esikaupunkien renessanssi-alueet

A	Reimärlä	Oulunkylä	Pihlajisto	F	Kivikko	H	J
Malminkartano	Pajamäki			Jakomäki	Kurkimäki	Herttoniemi	Keski-Vuosaari
Kannelmäki	Munkkivuori	C	D		Myllypuro	Roihuvuori	
Lassila		Tapanila	Siltämäki	G	Puotinharju		
Pohjois-Haaga	B	Malmi		Mellunmäki	Puotila	I	
Etelä-Haaga	Maunula	Pukimäki	E	Vesala		Laajasalo	
Konala	Patola	Pihlajänmäki	Tapulikaupunki	Kontula			

Kaksi kolmasosaa helsinkiläisistä asuu esikaupunkivyöhykkeellä. Esikaupunkien renessanssi-hankeessa pilottialueita ovat Mellunkylä sekä Kannelmäki, Lassila ja Pohjois-Haaga. Keski-Vuosaassa renessanssityö on juuri käynnistymässä.

va Jokeri II -linja puolestaan liittyy Mellunkylän paremmin Vuosaaren ja Malmin suuntiin ja edelleen koko esikaupunkivyöhykkeelle.

Mellunkylän alueellisen kehittämissuunnitelman tavoitteena on parantaa kaupunginosan houkuttelevuutta ja vetovoimaisuutta asuntotarjontaa monipuolistamalla, toimitilarajontaa lisäämällä sekä palvelutarjontaa parantamalla. Renessanssityössä etsitään toivottavaa kehitystä tukevia mahdollisuuksia ja näille soveltuvia alueita tai paikkoja. Näitä ovat Mellunkylässä erityisesti asemansuodut, metroradan varsi ja tonttikohtaiselle lisärakentamiselle soveltuvat kerrostaloalueet. Aluetta tarkastellaan kokonaisuutena.

”Vuorovaikutustilaisuudet asukkaiden ja yrittäjien kanssa ovat tuoneet uusia ideoita työn sisältöön. Itäisen aluetoimiston asemakaavoittajat ovatkin nyt aloittaneet keskustelut paikallisten kiinteistö- ja asuntoyhtiöiden kanssa tonttikohtaisesta lisärakentamisesta”, kertoo yleiskaavasuunnittelija **Terhi Kuusisto**.

Kannelmäen, Lassilan ja Pohjois-Haagan käsitteillä alueella tärkeiksi kehittämisen kohteiksi ovat nousseet esimerkiksi asemansuodujen ja ostoskeskuksen alueiden kehittäminen. Näille paikoil-

le pitäisi myös asukkaiden mielestä tehdä jotain.

”Renessanssityössä visioidaan tulevaisuutta ja tarkastellaan useita kaupunginosia samanaikaisesti. Esimerkiksi Lassilan ja Pohjois-Haagan välisille kävely- ja pyöräily-yhteyksille pitää selvästi tehdä jotain. Niitä halutaan käyttää, koska ihmiset käyttävät yhteisiä palveluja, mutta ne koetaan turvottomiksi. Mutta miten se tehdään, on jatkosuunnittelun asia. Kaupunkisuunnittelijan mielestä paikkaan sopiva ja hyvin toteutettu täydennysrakentaminen voi lisätä myös puistojen käytettävyyttä”, sanoo arkkitehti **Essi Leino**.

Luoteis-Helsingissä, Kehä I:n ja Hämeenlinnanväylän kupeessa, pääradan varrella sijaitsevan alueen tulevaisuuteen vaikuttavat muun muassa Kehäradan rakentuminen ja Kuninkaankolmion yhteistyöalueen kehittäminen sekä sen myötä rakentuvat uudet suuret asuinalueet palveluineen, kuten Kuninkaantammi ja Honkasuo.

”Koko suunnittelualueelta on tehty arvio siitä, missä täydennysrakentamisella olisi suurin vaikutus koko alueen vetovoimaisuuden lisäämiseen. Tärkeimpiä ovat keskustavyöhykkeinä kehitettävät alueet asemansuodujen ja kaupallisten keskusten välillä”, Leino kertoo.

Rita Ekelund

Kerro ja keskustele kartalla

Kerrokartalla-palvelusta löytyvät kaikki Helsingin kaupungin eri virastojen ajankohtaiset karttapohjaiset kyselyt. Kyselyihin on helppo vastata: karttaan tehdään merkintä ja avautuvaan laatikkoon kirjoitetaan sitä selventävät kommentit. Kartta kokoaa näkemykset kaikkien katsottavaksi ja keskusteltavaksi. Asukkaiden äänihän ei milloinkaan ole yksi ja sama, vaan alueen asioista ja kehittämisestä voi esiintyä hyvinkin ristiriitaisia näkemyksiä.

Keski-Vuosaaren kyselyyn voi vastata marraskuun ajan osoitteessa <http://kerrokartalla.hel.fi>.

Käy myös katsomassa onko siellä muita itseäsi kiinnostavia kyselyjä. Vuoden loppuun asti siellä esimerkiksi kerätään tarinoita helsinkiläisistä kadun- ja paikannimistä. Käy kertomassa, mikä on hauska tai tylsä nimi tai ehdota nimeä tutulle paikalle!

• Lisätietoa Esikaupunkien renessanssi-hankkeesta:

www.esikaupunki.hel.fi

Yhdessä tekemällä saavutetaan enemmän

Kaupungin Lähiöprojektin yksi keskeisiä tehtäviä on asukkaiden toimintamahdollisuuksien parantaminen heidän omilla asuinalueillaan. Se voi tarkoittaa uusien palvelumallien kehittämistä, uusien yhteistyötapojen etsimistä tai se voi tarkoittaa asukkaiden tai muiden alueellisten toimijoiden avustamista vaikkapa kulttuuritilai-

suuksien ja tapahtumien järjestämisessä. Kaiken tavoitteena on edistää yhteisöllisyyttä, viihtyisyyttä ja eri ikäryhmien harrastusmahdollisuuksia.

Kulttuurilla ja tapahtumilla on lisäksi suuri rooli kaupunginosien tunnettuuden lisäämisessä. Moni asukaslähtöinen tai paikallisten toimijoiden alullepanema tapahtuma on kasvanut vuosi

vuodelta. Kontufestarit ja Pihlajamäki goes Blues ovat esimerkkejä jo melkeinpä massatapahtumista. Järjestäjilleen ne tarjoavat yhteisen tekemisen iloa.

Tutkimuksellakin on iso rooli uudenlaisten toimintatapojen kehittämisessä. Hyvä esimerkki on näilläkin sivuilla esille tuleva, tänä vuonna alkanut seudullinen tutkimusyhteistyö Met-

ropolia-ammattikorkeakoulun kanssa. Siinä selvitetään draamamenetelmin kaupunginosien arkea. Selvityksen valmistuttua tiedämme, mitä kuuluu vaikkapa Malmille.

Asukasyhteistyöllä on pitkät perinteet Lähiöprojektissa. Puhuttaessa palvelumuotoilusta voidaan usean eri hallintokunnan yhteistyöhankkeita ja kau-

pungin aluetyötä, josta jäljempänä on useita esimerkkejä, pitää edistyksellisinä. Yhteistyö kaupungin viranomaisten ja asukkaiden kanssa tarjoaa molemmille foorumin, jonka kautta voi ottaa esiin ja edistää muitakin asioita. Yhteinen tekeminen luo luontevat puitteet vuoropuhelulle.

*Marja Piimies
Lähiöprojektin päällikkö*

Sovitetaan kaupunkia yhden luukun taakse

"Asukas näkee kaupungin yhtenä kokonaisuutena, ja niin sen pitäisi toimia", sanoo projektisuunnittelija Pirjo Ruotsalainen.

Yhteistyön ja tiedonvaihdon lisääminen virastojen välillä. Sitä kehitetään eri puolilla kaupunkia koko ajan. Yksi sellainen hanke on yli kymmenen vuotta jatkunut hallintokuntien välisen yhteistyön ja kehittämisideoiden edistämiseen keskittyvä Lähiöprojekti, Ruotsalaisen työkenttä. Lähiöprojektin tarkoitus on tuoda hyötyä erityisesti esikaupungeille ja niiden asukkaille. Tuossa joukossa on suuri osa helsinkiläisistä.

"Helsingissä on isoja virastoja, joilla kullakin on omat me-

nettelytapansa. Asukkaalle olisi monissa tilanteissa helpotus saada tietoa ja palvelua niin sanotusti samalta luukulta, ettei hänen tarvitsisi perehtyä monen eri viraston toimintatapaan. Sirpaloitunut kenttä tulisi saada asukkaalle mahdollisimman selkeäksi, ja tulisi tarjota useita neuvontapalvelupaikkoja, vastaavia kuin keskustan VirkaInfo", sanoo Ruotsalainen.

Hän muistuttaa, että monet virastot toki tekevät todella paljon yhteistyötä. Hän kertoo esimerkin asukasta hyödyttävästä yhteistyöstä virastojen välillä. Virastot hyötyvät myös itse yhdistäessään resurssejaan.

"Länsi-Helsingissä kulttuurikeskus, kirjasto, työväenopisto ja nuorisosiainkeskus alkoivat yhteistyössä järjestää ja tarjo-

ta kursseja nuorille. Kulttuurikeskus kokoaa harrastuskurssipaletin, hoitaa markkinoinnin ja nuorten toiveiden kartoittamisen. Samassa rakennuksessa toimiva työväenopisto räätälöi nuorille sopivia kursseja. Näin vähennetään esitteiden ja ilmoitustautumiskäytäntöjen viidakkoa, ja nuori saa yhdestä paikasta tiedot. Häntä tuskin kiinnostaa järjestääkö toiminnan koulu, työväenopisto vai kulttuurikeskus, kunhan kurssi on hyvä", kertoo Pirjo Ruotsalainen.

Lähiöprojektissa on rahoitettu alusta alkaen hankkeita, joilla etsitään toimivia ratkaisuja ja virastojen yhteistyötä korostavia toimintamalleja. "Projektirahoituksen loputtua osa uusista toimintamalleista jää elämään, osasta jokin osa. Mutta

"Aluetyö on usein koordinaattorina toimimista ja tietojen välittämistä virastojen kesken", sanoo Pirjo Ruotsalainen.

aina näistä opitaan jotain ja kokemukset auttavat eteenpäin", sanoo Ruotsalainen.

Helsinki on valittu maailman muotoilupääkaupungiksi vuodeksi 2012, ja osa siitä on myös palvelujen muotoilu. "Tarkoitukse-

na on löytää innovatiivisia ja kestäviä palvelukonsepteja yhä haasteellisemmassa maailmassa elävälle kaupunkilaisille. Lähiöprojekti pyrkii tuomaan esille tässä erityisesti esikaupunkien näkökulmaa", sanoo Pirjo Ruotsalainen.

Lähiöliikunta on muutakin kuin kuntoilua

Liikunnanohjaaja Mia Küttner on kaupungin kokenein lähiöliikuttaja. Liikuntaviraston toteuttama lähiöliikunta alkoi vuonna 1996 Vuosaaressa kimpakävelyllä.

"Ensimmäisellä kerralla mukaan tuli kolme eläkeläistä. Seuraavalla kerralla lähtijöitä oli jo enemmän, kun osallistujat toivat naapureita mukanaan", muistelee Küttner.

Sittemmin lähiöliikuttajia on palkattu liikuntavirastoon kolme lisää ja nykyään kaikki neljä ovat viraston vakinaista henkilökuntaa. Aluksi toiminnan rahoittanut Lähiöprojekti tukee enää vain joissakin kuluissa. Lajiva-

likoima vaihtelee kaupunkilaisen toiveiden ja liikuntaviraston kohderyhmäpainotusten mukaan. Liikuntaympäristöinä pyritään käyttämään kaikkea sitä,

Lähiöliikuttaja Mia Küttner (keskellä) ohjaa jousiammuntaa.

mitä alueen oma ympäristö tarjoaa periaatteella "lähellä kotia". Küttner pitää tavoitteenaan sitä, että nuoret, aikuiset ja seniorit voivat liikkua myös yhdes-

sä. Se toteutuu hyvin ainakin luisteluryhmissä, sulkapallossa, melonnassa, jousiammunnassa ja lumikenkäilyssä.

Kullakin lähiöliikuttajalla on oma alueensa ja kurssivalikoimansa. Mia Küttnerin alue on Pihlajamäki ja Malmi lähiympäristöineen.

Ovet auki vasta-alkajille

Lähiöliikunta tarjoaa kuntoilua myös niille, jotka eivät ole aiemmin harrastaneet liikuntaa. Heitä houkuttelee mukaan esimerkiksi ilmaisilla lajikokeiluilla. Küttner muistelee, että joka kesä melonta- ja jousiammuntakursseilla on mukana vasta-al-

kajia. Lisähoukuttimena toimii myös lähiöliikuntapassin alhainen hinta. Retkillä liikunta tulee seurustelun ja kiinnostavien maisemien oheistuotteena, ja siellä monesti herää kipinä osallistua liikuntaryhmiin.

"Lähiöliikunta on myös kuumista joukkoon ja yhteisöllisyyden vahvistamista, mahdollisuutta tutustua ihmisiin. Sen vuoksi toivotan myös vapaaehtoisohjaajia mukaan toimintaan. Vapaaehtoistyöstä saa mielekästä tekemistä ja lähiöliikuttaja apua järjestelyissä", kertoo Küttner.

• www.hel.fi/liv > ohjattu liikunta > lähiöliikunta

Lähiöprojekti
Helsinki

Pihlajamäki goes Blues -festivaali Kiillepuistossa kesäkuussa.

Aktiivisen helsinkiläisen puolella

Kaikki eivät venyisi niin moneen paikkaan kuin Pihlajamäen aluetyöntekijältä odotetaan, mutta Sini Heino-Mouhulta se on sujunut hyvin jo neljä vuotta.

Sosiaaliviraston aluetyöntekijällä on toimipisteessään Pihlajamäen Lähiöasemalla 14 työntekijää, joiden toiminnasta hän vastaa. He käyvät muun muassa kotitaloureina ja -lähettiläinä auttamassa alueen vanhuksia kauppa-asioissa ja kodinhoitotöissä. Sen lisäksi on iso joukko vapaaehtoisia esimerkiksi kurssiohjaajina, ja tietysti kaikki Lähiöasemalla järjestettävien kurssien osallistujat sekä tietokoneen käyttäjät. Heino-Mouhun työnkuvaan kuuluu myös Lähiöaseman toiminnan kehittäminen ja siinä sivussa hän on aktiivisesti mukana vuosittaisen Pihlajamäki goes Blues -festivaalien, taiteiden yön ja puurojuhlan järjestämisessä sekä Pihlajamäen lähiölehden teossa.

"Aina sanotaan, että tarttis tehrä jotain. Nyt sitten tehrään", sanoo Heino-Mouhu ja sientöi ajatuksen remakalla naurullaan.

Kaiken lisäksi Heino-Mouhu tekee päivätyönsä ohella ylempää korkeakoulututkintoa teemasta asuinalueen hyvinvointi.

"Alueella tehtävä työ asukkaiden, paikallisten koulujen, nuorisotalon, kotipalvelun, seurakunnan, järjestöjen ja muiden paikallistoimijoiden kanssa tähtää viime kädessä siihen, että kansalaiset aktivoituvat oman asuinalueensa ja elämänsä suh-

teen. Jotta heistä tuntuu, että asioihin voi vaikuttaa ja omasta elämästä voi ottaa vastuun."

Tuohon tavoitteeseen tarvitaan erilaisia väyliä, kullekin mieltyöstensä mukaan. Yhtä kiinnostaa kaavoitus, toista toimiminen asukasryhdyksessä, kolmatta kyläjuhlien järjestäminen.

Toimintaa nuorille ja vanhuksille

"Kaikista ei voi tulla huippuosajia ja aalto-yliopistolaisia. Ilman opiskelupaikkaa ja työtä ovat nuoret aikuiset ovat vaarassa ajautua sivuraiteelle. He tarvitsevat sitä, että heidän kanssaan tehdään asioita", Heino-Mouhu selostaa.

Toinen toimintaa kaipaava asukasryhmä ovat muistihäiriöiset. "Alzheimer-diagnosi on kohta yhtä yleinen ilmoitusasia kuin angiina", kertoo asukkaita paljon tapaava Heino-Mouhu. Hän valmistele parhaillaan muistihäiriöisten toimintaryhmän perustamista Pihlajamä-

keen. Aloite tuli Alzheimer-tautiin sairastuneelta asukkaalta. "Toiminta voi olla vaikka biljardia. Samalla on tilaisuus tutustua muihin samassa tilanteessa oleviin. Ohjaaja voisi löytyä muualta ja Lähiöasema tarjoaisi tilat sekä osallistujat", suunnittelee Sini Heino-Mouhu.

Hänen työtään on huomata millaisia tarpeita ja ongelmia asukkailla on, mutta samalla myös tukea asukkaita tuomaan esiin positiivisia asioita omasta asuinalueesta. "Asukkaiden itsetunnon on tärkeää, ettei puhuta vaan ongelmista. Heidän kannaltaan on hyvä, että Pihlajamäki näyttäytyy hyvänä asuinpaikkana."

Sellaisena se näyttäytyi ainakin viime kesänä, kun Pihlajamäki goes Blues -festivaali sai valtakunnallisen tv-kanavan uutislähetyksessä enemmän lähetysaika kuin Helsingin keskustan rock-tapahtuma. Kaiken lisäksi julkisuus oli sataprosenttisesti myönteistä.

• www.pihlajamaki.info

Kuva Tiina Nuto

Lähiöasemalla järjestetään kursseja asukkaiden toiveiden mukaan. Leena Kahiluoto (keskellä) ohjasi naamiokurssin, jonka tuotoksia on esillä seinällä. Kuvassa vasemmalla Sini Heino-Mouhu ja oikealla Tapsa Härkönen.

Asukkaiden äänen tulee kuulua

Tätä mieltä on Riitta Halttunen-Sommardahl, jolla on paljon onnistuneita kokemuksia kaupunginosien kehittämistä yhteistyössä asukkaiden, työntekijöiden, alueen yritysten ja järjestöjen kanssa.

Aసుinalueen kehittämiseen uppouduin erityisesti Vuosaarissa 90-luvulla toimiessani siellä sosiaalipalvelutoimiston päällikkönä. Niitä hankkeita muistelen yhä lämmöllä. Meidän kaupungin työntekijöiden lisäksi samassa pöydässä istui asukkaita, edustajia järjestöistä ja paikallisia yrittäjiä. Tavoiteltiin yhteistä hyvää Vuosaarta, piti ratkoa konkreettisia pulmia ja myös innokkaita tekijöitä löytyi."

Niiden parin vuosikymmenen ajan, jolloin Riitta Halttunen-Sommardahl on tehnyt työtä Helsingin asuinalueilla eri rooleissa, on syntynyt monia uusia kanavia asukkaiden mielenpitoon kuulemiselle. Vuoden lopussa eläkkeelle jäävä sosiaaliviraston asukasryhdytyöpäällikkö mainitsee uusista tavoista esimerkkinä tarinateatterin tai nuorten videomielenpitoet. Tuttuja keinoja ovat asukastilaisuudet, asukkaiden välittömät palautteet, asiakaskyselyt, haastattelut tai asiakasraadit.

"Teemme parhaillaan yhteistyötä Metropolia ammattikorkeakoulun esittävän taiteen opiskelijoiden, opettajien ja pääjunaradan kaupunginosien asukkaiden kanssa. Nuorilla on raikaita tapoja suhtautua asuinalueiden kehittämiseen", Halttunen-Sommardahl innostuu. Tässä Oulunkylässä, Pukinmäessä, Malminilla, Tapanilassa ja Puistolassa meneillään olevassa hankkeessa asukkaat kertovat eri tavoin, mitä hyviä asioita ja mitä kehitettävää omassa kaupun-

ginosassa on. Kultakin alueelta tulee esiin jonkun asukasryhmän ääni tekstinä tai kuvina. Mielenpitoet kootaan loppuvuodesta ilmestyvään julkaisuun, joka toivottavasti on yksi askel pääradanvarren alueiden kehittämisessä.

"Hankkeen taustalla on asukkailla tulleet toiveet alueen puutarhakaupunki-ilmeen ja historian näkyväksi tekemisestä ja aluetyön aloittamisesta", Halttunen-Sommardahl kertoo.

Aluetyössä katsotaan kokonaisuutta

Riitta Halttunen-Sommardahl muistuttaa, että onnistuneilla aluetyöhankkeilla ja aktiivisella asukastoiminnalla on yleensä takana paljon erilaista yhdessä tekemistä. Kaupungin asiantuntijoiden, asukkaiden ja alueen muiden toimijoiden tapaamisissa keskitytään alussa parannusta vaativiin asioihin ja ongelmiin. Sen jälkeen tuotetaan kehittämissideoita ja löydetään yhteisiä näkökulmia sekä ratkaisuja.

Hänen mukaansa onnistunein kokonaisvaikutus saadaan alueella aikaan, kun toteutetaan sosiaalisia ja fyysisiä parannuksia rinnakkain. Tässä Helsingin lähiöprojekti on onnistunut hyvin. Samalla kun kunnostetaan asemia, teitä tai puistoja, etsitään ratkaisuja alueen sosiaaliin kysymyksiin, vaikkapa nuorten vapaa-ajanviettomahdollisuuksien parantamiseen tai vanhusten olojen kohentamiseen

"Pohjimmiltaan on kysymys ihmisten hyvinvoinnin parantamisesta. Se koostuu palvelujen lisäksi aineellisista, sosiaalisista ja kulttuurisista asioista", sanoo Halttunen-Sommardahl.

• www.hel.fi/sosv

• Riitta Halttunen-Sommardahl on yksi asukastyön pioneereista Helsingin kaupungilla.

Kuva Tiina Nuto

Lähiöprojekti perustettiin vuonna 1996. Sen neljäs toimintakausi alkoi vuonna 2008 tunnuksella Lähiöistä kaupunginosiksi, joissa tapahtuu!. Kaupunginhallitus hyväksyi silloin Lähiöprojektin hankesuunnitelman kaudelle 2008–2011.

• Ota yhteyttä! www.lahioprojekti.hel.fi, Lähiöprojektin tiedottaja: tiina.nuto@hel.fi

Toimitus Tiina Nuto, Lähiöprojekti.

Nette Haataja, 8, (edessä), Raakel Salokannel, 9, ja Marianna Kärävä, 9, muovaavat savesta kipinöitä, joita ripustetaan myöhemmin nuorisotaloon.

Lisää kipinää elämään

Itäkeskukseen on avattu uusi Kipinän nuorisotalo. Käyttäjät tuunaavat vielä sisustusta mieluisakseen ja kellaritilat odottavat lisää bändejä.

Nuorisotalon kahvila tulee paikan nimen mukaisesti kipinöimään, sillä lapset ja nuoret ohjajineen muovaavat savesta kipinöitä ripustettaviksi kattovalaisimien ympärille.

”On kiva, että kipinät jäävät kaikkien nähtäviksi. Työt pitää vielä polttaa ja maalata. Olen tehnyt täällä tekstiilitöitäkin, esimerkiksi värjätty silkkiä. Siitä tuli ihan tullen näköistä. Lankatyöt ovat lempiparini”, kertoo **Eetu Hartikainen**, 9, nyppiessään savipallostaa viimeisiä piikkejä kipinäänsä.

Vaikka Kipinään voi tulla muiden nuorisotalojen tapaan vain oleilemaan, on siellä myös mahdollisuus harrastaa taiteita ja kädentaitoja. Tarjolla on esimerkiksi valokuvausoppia kuvien ottamisesta pimiötyöskentelyyn ja digitaaliseen kuvankäsittelyyn saakka.

”Ryhmään saa tulla tutustumaan ja kokeilemaan, ennen kuin päättää niihin jäämisestä. Vielä on tilaa esimerkiksi pienten tekstiiliryhmässä ja isojen kuvataide-, keramiikka- ja ompeluryhmissä sekä viikonloppukursseilla. Avoimiin pajoihin ei tarvitse ilmoittautua ja niissä voi käydä vaikka vain kerran, kuten maanantain taidepajassa ja perjantain kuvataidepajoissa. Meillä on myös perheille tarkoitettu keramiikkaryhmä”, kertoo kuvataidetoimintojen toiminnanjohtaja **Tanja Suomalainen**.

Kädentaitojen vahva asema Kipinässä on perua siitä, että samoissa tiloissa Stoassa eli Itä-Helsingin kulttuurikeskuksessa toimi aiemmin toinen Helsingin kaupungin nuorisoihankeskuksen ylläpitämä nuorisotalo, visuaalisen taidon ja taiteen talo Valtti.

Kipinän aloitettua toimintansa tiivistettiin neilöiden käyttöä ja talon toimijoiden yhteistyötä. Saman katon ja nimen alta löytyvät nyt kohdennetun

nuorisotyön yksiköt Spinnu ja Skanssi sekä avoin toiminta, joka kuuluu Vuosaaren nuorisotyöyksikköön. Työväenopisto käyttää ajoittain osaa tiloista ja niitä myös vuokrataan yhdistyksille, järjestöille sekä yksityisille aina taloyhtiöiden yhtiökokouksia myöten. Kipinä hyödyntää sijaintiaan Stoassa osallistumalla kulttuurikeskuksen yhteisiin tapahtumiin ja pitämällä ryhmiensä töistä näyttelyn galleriassa keväisin.

”Nekin nuoret, jotka työskentelevät mieluummin itsenäisesti kotona, mutta haluavat osallistua näyttelytoimintaan, voivat päästä mukaan näyttelymme”, vinkkaa Suomalainen.

Kipinä osallistuu erilaisiin hankkeisiin, kuten parhaillaan kansainväliseen Fantasy design -koulutusprojektiin, joka käyttää oppimisen apuna designia. Nuoret tuunaavat Kipinän sisustusta juuri osana tätä projektia. Savikipinöiden lisäksi käyttäjät loivat esimerkiksi värikkäät päällysteet kahvilan istuimiin. Projektin kulku dokumentoidaan ja siitä tulee näyttely Designmuseoon alkuvuodesta.

Kellari soi

Kipinän kellarissa on bändien harjoitustila ja Street Soul Studio, jossa voi luoda ja äänittää musiikkia. Studio sopii erityisesti hiphop-, pop- ja rhythm and blues -musiikin tekoon.

”Nuoret pääsevät kokeilemaan taitojaan ohjajan avustuksella ja esiintymään erilaisiin tilaisuuksiin. Studiosta koostetaan esimerkiksi taustanauhoja, joita hyödynnetään esityksissä. Studioaikoja, niin kuin viereisen treenikämpän harjoitusai-kojakin, on vapaana. Nuorimpien bändit treenaavat Kipinässä silloin kun ovet ovat avoinna kaikille, mutta vanhimpien kokoonpanot omatoimise-

min. Bändiläisillä pitää olla maksuton nuorisoihankeskuksen jäsenkortti, niin kuin muillakin kävijöillämme”, kertoo Suomalainen.

Kipinässä on keskiviikosta lauantaihin niin kutsuttua avointa toimintaa, jolloin talossa voi oleilla vapaasti tai osallistua ryhmiin ilman ennakkoihankemittautumista. Maanantaista torstaihin on tarjolla ohjattua ryhmätoimintaa.

Tiina Kotka

- Kipinän nuorisotalo, Stoa, Itäkeskus, Turinlinnantie 1 A, p. 09 310 29114, nuoriso.hel.fi/kipina. Avoin toiminta 3.–6.-luokkalaisten ke–pe klo 14–16 ja 13–17-vuotiaille ke–to klo 17–21 ja pe–la klo 17–22.45. Kuvataiteen ryhmiä ma–to ja avoimia työpajoja pe- ja la-iltaisin.

Tulevia tapahtumia:

- 30.10. klo 15–19 avoin työpaja 13–17-vuotiaille. Tuunataan talon sisustusta Fantasy design -projektin mukaan.
- 6.11. klo 12–15 Kauhua kakaroille -tapahtuman työpajoissa otetaan niskalennki pelottavista aiheista halloweentunnelmissa.
- 12.11. klo 15–18 ja 13.11. klo 15–19 Fantasy design -työpajat.

Eetu Hartikainen, 9, viimeistelee työtään kuvataide- ja tekstiiliohjaaja Heidi Göranssonin kanssa.

Ärräpäiden kesytystä

Kipinän nuorisotalolla opetellaan elämänhallintaa ja itsehillintää kohdennettua nuorisotyötä tekevissä Skanssissa ja Spinnussa.

Skanssissa tuetaan yläasteikäisiä itähelsinkiläisiä, joiden käytös on epäsosiaalista ja vahingoksi heille itselleen tai muille. Spinnu auttaa samanikäisiä venäjän- ja vironkielisiä helsinkiläisiä. Nuoret tapaavat viikoittain omaa ohjaajaansa ja osallistuvat ryhmätapaamisiin.

Skanssiin kootaan aina vuoden alussa ryhmä, jonka kanssa työskennellään joulukuuhun asti. Nykyisessä ryhmässä on mukana kuusi tyttöä ja poikaa.

”Ryhmässä käytetään erityistä ART-menetelmää, jonka avulla opetellaan sosiaalisia taitoja, itsehillintää ja moraalista ajattelua. Ohjaajat tukevat ja välillä patistelevatkin nuoria, kuten hakevat heitä kouluun ja lähtevät heidän kanssaan kokeilemaan harrastuksia tai mukaan, kun nuori opettelee omien asioidensa hoitamista”, kertoo Spinnun ja Skanssin toiminnanjohtaja **Jonna Laitinen**.

Jokaisen nuoren ympärille kootaan tukiverkosto, johon kuuluu hänen lähipiirinsä, koulunsa, harrastustensa ja joskus myös lastensuojelun edustajia. Vanhemmille on oma vertaistukiryhmänsä.

”Vanhemmat ovat kiitelleet toistensa vinkkejä ja tukea. Monissa perheissä on saatu takaisin puheväliä ja perherauha. Nuorten koulusta lintsaminen on vähentynyt ja monien arvosanat ovat parantuneet.”

Nuorille ovat olleet mieleen erityisesti leirit, joita on vuosittain useita: pari pidempää ja muut viikonlopun kestäviä.

”Leirien aikana nuoret oppivat itsestään ja muista paljon nopeammin kuin tavallisessa arjessa. Leireillä myös harjaannutaan perustaitoihin petaamisesta saunanlämmitykseen ja astianpesuun.”

Spinnu toimii pitkälti samoin kuin Skanssi, sillä siinäkin nuoret tapaavat ohjaajiaan kahden kesken, kokoontuvat ryhmänä ja saavat ympärilleen tukiverkoston. Spinnuun tullaan kuitenkin koko Helsingin alueelta ja missä vaiheessa vuotta hyvänsä enintään puoleksitoista vuodeksi. Vanhemmille on oma vertaisryhmänsä, ja lisäksi järjestetään perheleirejä ja -päiviä.

”Puhumme aika paljon kulttuurien eroista. Venäjän- ja vironkielissä perheissä on usein jännitteitä esimerkiksi siksi, että nuori on maksanut uuden kulttuurin tavat vanhempiaan nopeammin”, toteaa toiminnanjohtaja Laitinen.

12–15-vuotiaat pääsevät Spinnuun ja Skanssiin läheteellä, jonka saa koulukuraattorilta, terveydenhoitajalta tai muulta nuorten kanssa työskentelevältä ammattilaiselta. Helsingin kaupungin nuorisoihmissä keskuksen valtaosin rahoittama toiminta on osallistujille maksutonta. Työntekijöinä on nuorisohjaajien lisäksi terveydenhoitajia ja sosiaaliohjaajia. He kaikki tekevät jatkuvasti yhteistyötä useiden virastojen ja muiden toimijoiden kanssa.

• Skanssi ja Spinnu, Kipinän nuorisotalo, Turunlinnantie 1A, p. 09 310 89136, nuoriso.hel.fi/luotsi.

Kansainvälinen kirjakauppa ja kulttuurikamari

Töölössä sijaitseva kansainvälinen kirjakauppa Arkadia on parissa vuodessa saanut tuhansia kantaasiakkaita, jotka pistäytyvät myös vaihtamassa kuulumisia omistajan Ian Bourgeotin kanssa.

Monien menestystarinoiden tavoin Arkadia-kirjakaupankin synty on sekoitus sattumaa, osuvaa ajoitusta ja onnea. Vuonna 2008 Ian Bourgeot päätti luopua laajasta kotikirjastostaan.

”En tiennyt, mitä tehdä kirjoillani. Niiden myyminen antikvariaatteihin tuntui hankalalta. Päädyin perustamaan kirjakaupan ja myymään kirjat itse”, Ian Bourgeot kertoo.

Kirjakaupan Pohjoiselle Hesperiankadulle avautuva ikkuna on suuri. Kauppias kohottaa kätensä tervehdykseen lähes jokaisen ohikulkijan kohdalla.

”Naapurit ovat ottaneet minut hyvin vastaan, olen asunut Töölössä 15 vuotta ja viihdyn täällä”, Bourgeot kertoo.

Kansainvälisen kirjakaupan asiakkaista valtaosa on suomalaisia. Kaupan kirjat ovat käytettyjä ja Bourgeot saa kirjoja usein myös lahjoituksena. Myynnissä on etupäässä englannin ja ranskankielistä kirjallisuutta, mutta hyllyistä löytyy saksan, espanjan ja venäjän lisäksi harvinaisempiakin kieliä.

Kirjojen aihepiirivalikoima kertoo omistajan kiinnostuksen kohteista ja on laaja: arkkitehtuuri, kirjallisuus, historia, musiikki, taide, muotoilu ja elokuva.

”Tällä hetkellä luen eniten historiaa englanniksi ja ranskaksi. Haluan oppia lisää suomalaisista maailmalla”, Ian Bourgeot kertoo.

Iltaisin kirjakauppa usein muuntautuu kulttuurisalongiksi, jonka aiheet vaihtelevat politiikasta ruouteen ja arkkitehtuurista musiikkiin.

Kulttuurien kohtauspaikka

Ian Bourgeot on isänsä puolelta ranskalainen ja äitinsä puolelta guatemalalais-saksalainen. Ennen Suomeen asettumistaan hän asui Euroopan maiden lisäksi Meksikossa, Malesiassa, Tunisiassa, Guatemalassa ja Yhdysvalloissa.

”Tapaan päivittäin erittäin kiinnostavia ihmisiä, suomalaiset ovat ihailtavan uteliaita ja kiinnostuneita maailmasta, vaikka eivät olisi koskaan edes matkustaneet. Jokin aika sitten tapasin taksinkuljettajan, joka oli opiskellut urdua lähinnä omaksi ilokseen.”

Ian Bourgeot kokee nykyisin olevansa enemmän kosketuksissa maailmaan kuin maailmalla asuessaan. ”Yhtenä päivänä laskin kaupassani vierailleen 48 eri kansallisuutta.”

Kielet ja kansallisuudet ovat esillä kirjakaupassa myös iltatilaisuuksissa, joita on kahden vuoden aikana järjestetty 165 kertaa. Idea teemailloista syntyi sattumalta ennen taiteiden yötä.

”Kaupassani sattui olemaan muusikkoja, jotka lupautuivat esiintymään, kun syntyi idea järjestää jotain ohjelmaa taiteiden yönä.”

Musiikin ja muiden taide-esitysten lisäksi Arkadiassa kuullaan esimerkiksi runoilijoita, novellisteja, tieteenekijöitä ja filosofia. Pieni kirjakaup-

pa muuntautuu myös taidenäyttelytilaksi tai elokuvasaliksi.

Viisitoista vuotta Suomessa asunut Bourgeot ei puhu suomea ja on pärjännyt englannilla myös vieranomaisten kanssa asioidessaan. Hän viihtyy Helsingissä ja Töölössä, mutta toivoisi kaltaisilleen ympäri vuoden pyöräileville kaupunkilaisille parempia pyöräilymahdollisuuksia etenkin talvella.

”Autoilua rohkaistaan liikaa esimerkiksi parkkipaikkoja rakentamalla. Jotkut kadut ovat pyöräilijälle mahdottomia. Jalankulkijat ja pyöräilijät pitäisi erottaa toisistaan paremmin.”

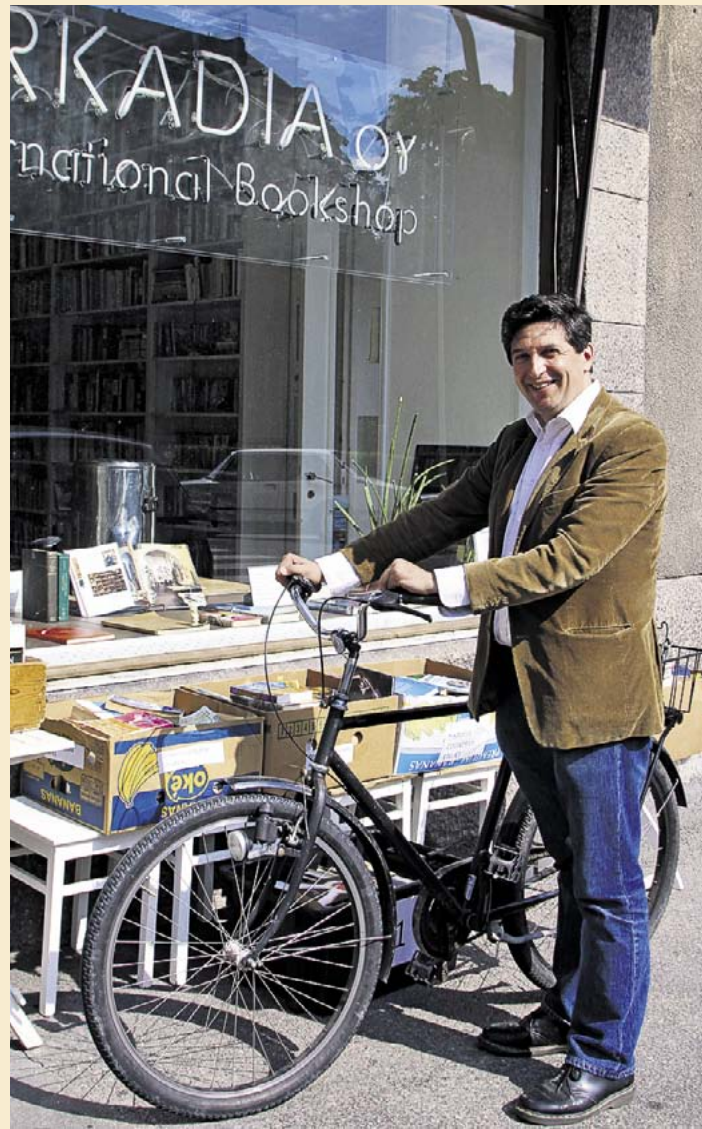
Bourgeotin ensikosketus Suomeen vuonna 1983 oli shokki.

”Mitkään tuntemani koodit eivät päteneet täällä. Onneksi Suomi on muuttunut paljon. Ja minä tunnen muuttuneeni suomalaiseksi ja tunnen kuuluvani tähän kaupunkiin.”

Päivi Arvonen

• www.arkadiabookshop.fi

• Arkadia News: www.arkadiabookshop.fi/blog/

Ian Bourgeotin sydäntä lähellä ovat kirjat ja pyöräily.

Velkaantuva pääkaupunki hillitsee menojojensa kasvua

Helsinki tavoittelee talouden tasapainoa hillitsemällä menokasvua ja korottamalla kunnallisveroprosenttia.

Verotulojen kasvu ei kata menojen kasvua. Prosenttiyksikön veronkorotus on välttämätön, jota peruspalvelujen taso voidaan turvata”, sanoo kaupunginjohtaja **Jussi Pajunen** vuoden 2011 talousarvioehdotuksestaan. Nykyinen kunnallisveroprosentti on 17,5.

Helsingin tavoitteena on, etteivät toimintamenot kasvaisi kustannustason nousua enempää. Kuluvan vuoden ennusteen mukaan kaupungin toimintamenot kasvavat 4,5 prosenttia ilman liikelaitoksia tarkasteltuna. Vuoden 2011 talousarvioehdotuksessa menot ovat 4,1 miljardia euroa eli kasvua on 3,6 prosenttia vuoden 2010 talousarviosta. Vuonna 2009 Helsingin toimintamenot kasvoivat peräti 6,5 prosenttia.

Vuonna 2011 kaupungin arvioidaan saavan verotuloja noin 2,6 miljardia euroa. Kunnallisveroa on tarkoitus nostaa yhdellä prosenttiyksiköllä 18,5 prosenttiin. Korotuksen vaikutus on 117 miljoonaa euroa. Veroprosentin korotuksesta huolimatta uutta lainaa joudutaan ottamaan ensi vuonna 321 miljoonaa euroa.

Vuosina 2009–2013 Helsingin lainakanta kolminkertaistuu lähes kahteen miljardiin euroon. Vuoden 2013 lopussa lainaa on yli 3 210 euroa asukasta kohden.

”Pyrimme siihen, ettei lainakanta kasva enää taloussuunnitelmakauden 2011–2013 jälkeen, sil-

lä lainat pitää maksaa takaisin”, Pajunen sanoo.

Sosiaali- ja terveystoimessa käynnistyy vuonna 2011 kansallisen mielenterveys- ja päihdesuunnitelman (Mieli 2009) toimeenpano. Keskeisenä tavoitteena on parantaa päihdehuolto- ja mielenterveyspalvelujen yhtäaikaista saatavuutta.

Sosiaalitoimessa jatketaan pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämishankkeen ja kehitysvammaisten yksilöllisen asumisen hankkeen (Asu-hanke) toteuttamista.

Opetustoimessa oppilas- ja opiskelijamäärät laskevat edelleen. Oppilaskohtaiset nettokustannukset nousevat jatkuvasti. Haasteena on kouluverkon supistaminen oppilasmäärämuutosten edellyttämällä tavalla.

Vuonna 2011 kaupunkilaisille suunnattujen sähköisten palvelujen kehittämisessä painopiste on edelleen terveys-, sosiaali- ja opetustoimessa.

Helsingin on otettava tehokkaampia toimintatapoja käyttöön. Tuottavuuden parantamiseen osallistuvat myös kaupungin tytäryhteisöt ja -säätiöt.

Helsinki liputtaa edelleen seutuyhteistyön puolesta. Pajunen uskoo, että yhtenäisempi pääkaupunkiseutu koituu pidemmällä aikavälillä kaikkien osapuolten eduksi.

Talousarvioehdotuksessa varaudutaan myös World Design Capital Helsinki 2012 -vuoteen ja suur tapahtumien saamiseen Helsinkiin.

Kaupunki investoi tulevaisuuteen

Kaupunki investoi vuonna 2011 edelleen merkittävästi, yhteensä 680 miljoonalla eurolla. Vähennyistä kuluvan vuoden investointeihin verrattuna on yli 100 miljoonaa euroa. Investoinneista noin puolet rahoitetaan lainalla.

”Kysymys on Helsingin sijoituksesta tulevaisuuteen”, Jussi Pajunen sanoo.

Uusien kaupunginosien rakentamista jatketaan suunnitellusti Jätkäsaarella, Kalasatamassa, Kruunuvuorenrannassa, Pasilassa, Honkasuolla ja Kuninkaantammassa. Vuonna 2011 alueilla tehdään esirakennus- ja katutöitä. Investointeihin on varattu runsaat 70 miljoonaa euroa.

Talonrakennushankkeita toteutetaan yhteensä noin 180 miljoonalla eurolla. Pääpaino on edelleen korjausrakentamisessa, jonka osuus kokonaisuudesta on noin 130 miljoonaa euroa.

Helsingin Energia modernisoi voimalaitoksiaan sekä laajentaa kaukolämpö- ja kaukojäähdytysverkkoaan 62 miljoonalla eurolla vuonna 2011. Helsingin Energian johtokunnan hyväksymä kehitysohjelma kohti hiilineutraalia tulevaisuutta tulee valtuuston käsittelyyn syyskauden aikana. Ke-

Kaupunginjohtaja Jussi Pajunen esitteli talousarvioehdotuksensa kaupungintalolla 1. lokakuuta.

hitysohjelman edellyttämiin hankkeisiin on taloussuunnitelmassa varauduttu investoimaan noin 128 miljoonaa euroa.

Helsinki torjuu ilmastonmuutosta myös vähentämällä Itämeren kuormitusta ja tavoittelemalla toimitiloissaan energiansäästöä.

HKL automatisoi metroa ja hankkii uutta raide-liikennekalustoa lähes 130 miljoonalla eurolla taloussuunnitelmakaudella. Vuonna 2011 Herttoniemeeseen valmistuu uusi valvomorakennus ja metrovarikon rakennustyö käynnistyy.

Taloussuunnitelmakauden suurimmat liikennehankkeet ovat Jokeri 2, Kehä I:n ja Kivikontien eritasoliittymä ja Vallilanlaakson joukkoliikennekatu. Länsimetron rakentaminen etenee Helsingin ja Espoon yhteishankkeena.

Kulttuurien kirjoa

Helsinki on monikulttuurinen kaupunki. Suomen vieraskielisistä peruskoululaisista joka neljäs käy vuonna 2010 koulua Helsingissä. Viidentoista vuoden päästä vuonna 2025 lähes joka neljäs Helsingin peruskoululainen on vieraskielinen.

Maahanmuuttajalasten osallisuutta ja oppimisedellytyksiä tuetaan suomen kielen osaamista vahvistavalla ohjelmalla ensi vuonna sosiaali-, terveys- ja opetustoimen yhteistyönä. Maahanmuuttajien työmarkkina-aseman parantamiseksi on varattu erillismääräraha.

”Monikulttuurisuudesta on tehtävä Helsingille voimavara niin, että kaikki väestöryhmät ovat tasavertaisesti rakentamassa parempaa Helsinkiä”, Jussi Pajunen sanoo.

Vuoden 2011 alusta Itäkeskuksen maahanmuuttajien neuvontapiste siirtyy kaupungintalolle Virka Infoon.

Väki ikääntyy

Helsingin uuden väestöennusteen mukaan kaupungin väkiluku kasvaa 600 000 henkeen vuoteen 2014 mennessä.

Päivähoitoikäisten määrän ennustetaan kasvavan lähivuosina 600–700 hengellä vuodessa. Sen sijaan peruskouluikäisten määrä laskee vielä vuoteen 2014 saakka.

Suurten ikäluokkien siirtyminen eläkeikään alkaa 2010 ja yli 65-vuotiaiden määrä kasvaa tämän jälkeen nopeasti. Eläkeikäisten määrän ennustetaan olevan jo kolmanneksen nykyistä korkeampi vuonna 2020.

• Kaupunginhallituksen käsittelyn jälkeen talousarvioesitys etenee kaupunginvaltuuston käsittelyyn 3. marraskuuta ja 10. marraskuuta. Valtuustokäsittelyä voi seurata paikan päällä tai Helsinki-kanavalla osoitteessa www.helsinkikanava.fi.

Suokin lautturi täytti 60

Suomenlinna oli 1940-luvun lopulla suljettu sotilasalue, jonne pääsi vain kulkuluvulla. Helsinki tähyi kuitenkin kiinnostuneena linnoitussaarren suuntaan, sillä se halusi muokata saarista matkailukohteen. Valmetin telakka veti saarille myös siviilimatkustajia, joten liikennettä oli tarpeen lisätä. Armeijan neljä ikäloppua höyrypurtiloa eivät enää riittäneet.

Helsinki ja Suomen valtio perustivat Suomenlinnan Liikenne Oy:n elokuussa 1950. Lautta rakennettiin Suomenlinnan telakalla ja se sai nimekseen Suomenlinna – Sveaborg. Säännöllinen liikenne alkoi vappuna 1952.

Lautan reitti Eteläsatamasta Suomenlinnan päälaiturin on pysynyt lähes muuttumattomana vuosikymmenestä toiseen. Suomenlinnan Liikenne Oy:n toinen alus, huoltolautta Ehrensverd, on ajanut Katajanokan kärjen ja Suomenlinnan huoltolaiturin väliä syksystä 1978 alkaen.

Jäät vaivana

Kun HKL kysyi syksyllä 2009 matkustajien mielenpitoja Helsingin joukkoliikenteestä, nämä arvioivat Suomenlinnan lauttaliikenteen palvelut toisiksi parhaiksi metron jälkeen.

Suomenlinnan Liikenne Oy:llä on ollut myös vastatuulen päivän. Liikenteen suurin ongelma oli menneinä vuosikymmeninä jää. Kovina pakkastalvina Kauppatorin liikenne seisahtui ja saarille kuljettiin jäätietä pitkin, viimeksi vuonna 1987.

Nykyään jäätielle ei enää ole tarvetta. Kun yhtiö ryhtyi 2000-luvun vaihteessa kaavailemaan uutta lauttaa, aluksen tärkeimpiä ominaisuuksia oli sen kyky kulkea jäissä.

Suomenlinna II otti ensimmäiset matkustajansa kesäkuussa 2004. Uudella lautallakin oli alkuvai-

I. Raekallio ikuisti jäissä etenevän lautan vuonna 1976.

Suomenlinnan lautan matkustajia. Volker von Boninin kuva on vuodelta 1955.

keutensa, se muun muassa joutui tuulijolle sähköongelmien vuoksi ja törmäsi useamman kerran laitureihin. Lautta kävi telakalla paranneltavana ja on sittemmin palvellut moitteetta. Kova jäätalvi 2010 oli yksi osoitus siitä, että Suomenlinna II täyttää tehtävänsä.

Suomenlinnan Liikenne Oy:n lautoilla työskentelee nykyään 11 miestä. Kuljetettavia riittää, sillä Suomenlinna on yksi maan suosituimmista turistikohdeista, 800 asukkaan kaupunginosa ja 400 ihmisen ympärivuotinen työpaikka.

Lautta on ollut Helsingin joukkoliikenteen väriläiskä. Jo merimatka itsessään on saarilla vieraillevälle elämys, tehdään matka sitten hellepäivänä tai jäiden kolistessa lautan kylkiin.

Helsinki on vuosikymmenten saatossa miettinyt saarelle niin siltoja kuin raitiotietunneliakin. Meriyhteys on kuitenkin aina vienyt voiton muun muassa siksi, että lauttaliikenne suojelee kulttuurihistoriallisesti arvokasta Suomenlinnaa liialta kulumiselta.

Tapio Tolmunen

Kirjoittaja julkaisi syyskuussa Suomenlinnan liikenteen historiaa käsittelevän teoksen Suokkiin ja takaisin – Suomenlinnan Liikenne Oy 60 vuotta.

Liikennettä vesien yli

Helsingissä on pitkään pohdittu liikennevaihtoehtoja Kruunuvuorenselän yli Laajasaloon. Kaupunginvaltuusto päätti pari vuotta sitten, että suunnittelua jatketaan raitiotiesiltavaihtoehdon pohjalta.

Laajasalon raideliikennehankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelma on parhaillaan kaikkien kiinnostuneiden kommentoitavana (ks. tarkemmin s. 6). Sillan ohella esillä on ollut tunneliin tai vesiliikenteeseen perustuvia ratkaisuja. Kustannuksia selvitellään.

”Silta on kalliimpi rakentaa, mutta kenties edullisempi ylläpitää kuin lauttaliikenne”, Kruunuvuo-

renranta-projektin johtaja Jari Tirkkonen Helsingin kaupungin talous- ja suunnittelukeskuksesta sanoo.

”Lautan hintavuus on kuitenkin osin tilastoharhaa, sillä nyt kustannuksia arvioidaan Suomenlinnan liikenteen pohjalta. Laajasalon yhteyden volyyymi olisi suurempi kuin Suomenlinnan, mikä todennäköisesti tekisi Laajasalon lautasta edullisemmän.”

Helsinki on meren ympäröimä kaupunki, jonka vesiliikennemahdollisuuksista on hyödynnetty vasta pieni osa. Kruunuvuorenrannan suunnittelu on käynnistänyt pitkää aikaa todellisen keskustelun, kuinka vesi ja joukkoliikenne voidaan Helsingissä sovittaa yhteen. TT

Muksuille

Haamuneuvoston kauheustakuu

Kuva Miska Reimaluoto

Kauhistelua voi olla hauskaa! Ja sitä se onkin Stoaon Kauhua kakaroille -tapahtumassa, joka järjestetään **6.11. klo 12–15**. Karmivan suositus-

sa hulabaloossa nähdään hilpeitä haamuja ja veikeitä vampyyreja. Tarjolla on tekemistä, kokemista ja näkemistä kaikentähtäisille. Teatteri Hevosenkentä esittää näytelmän Kummituskekkerit, jossa hiipivät höpök-reivi von Knackenhau ja kakku-rosvo Simo Sacher. Lastenmusabändi Jytäjyrsijät päästelee hirmurokkia. Ohjelmassa on myös Mimmit sekä Helsingin kaupunginmuseon helsinkiläiskummitukset. Vapaa pääsy.

• Stoa Itä-Helsingin kulttuurikeskus, Turunlinnantie 1, www.stoa.fi

Lenni Lehmä eksyksissä

Musiikkiseikkailu Lenni Lehmästä nähdään kaupungintalolla **28.11. & 16.1. klo 12 ja 13**. Lenni Lehmä on saanut possulta kartan, joka johdat-
taa hänet Helsinkiin. Lenni löytää eläinkortteista stadilaisen Oili Oravan ja Kettu Keimalevaisen, jotka lähtevät mukaan riemastuttavaan musiikkiseikkailuun pitkin Helsingin eläin-

kortteita ja lopulta kaupungintalon sikalaan. Kesto noin 30 min, sopii yli 3-vuotiaille. Ilmaiset pääsyliput kaupungintalon Virka Infosta marraskuun esityksiin 21.11. klo 11 alkaen, tammi-
kuun esityksiin 9.1. alkaen.

• Kaupungintalo, Sofiankatu 1/Pohjoisesplanadi 11–13. Tiedustelut: p. 09 310 11 111 (ma–pe klo 9–15).
www.virka.fi.

Ihme ja kumma!

Lähde koko perheen laulu-seikkailulle sunnuntaisin **24. & 31.10. sekä 14. & 21.11.**

Kuva Mauri Tahvonen, Annantalon taidekeskus

klo 15 ja 16. Koko perheen seikkailu on toiminnallinen yhteislauluhetki, joka kutsuu tut-
tujen ja vähemmän tuttujen laulujen matkaan. Jokainen sunnuntai on oma seikkailunsa uusine lauluineen ja leikkeineen. Vapaa pääsy! Paikkavaraukset: www.kultus.fi

• Annantalon taidekeskus, Topeliuk-
senkatu 16.

Isä tekee aina oikein?

Ja kuinkahan käy, kun isä lähtee kauppaamaan hevosta markkinoille? Hannu Sinnemäki on säveltänyt uuden musiikkisadun Hans Christian Andersenin tunnetun ja rakastetun tarinan Isä tekee aina oikein pohjalta. Kanneltalossa **14.11. klo 15** ensi-iltansa saavassa teoksessa kohtaavat kuorotaide ja nukketheateri, madrigaalikomedia ja latinorytmit. Sinnemä-

Kuva Amir Tahvonen

ki on sisällyttänyt teoksen tyy-
leihin omaleimaisesti vanhan musiikin ja kansanmusiikin peruselementtejä maustaen niitä modernilla kuoromusiikilla. Tarinan esittävät Torpparit-kuoro sekä laulajat Liisa Torvonen, Jaakko Hietikko sekä Ilkka Ylönen. Ikäsuositus K3, Esitys myös **21.11. klo 15**, Liput 8 e, varaukset p. 09 310 12000 (ark. klo 12–18), lipunmyynti.kanneltalo@hel.fi sekä Lippupalvelu.

• Kanneltalo, Klaneettitie 5,
www.kanneltalo.fi.

Musiikkia

ETNOSOI! Helsingin kulttuurikeskuksissa

• **9.11. klo 19** Savoy-teatterissa eteläranskalainen kitaristi Thierry "Titi" Robin trioineen. Romanimusiikkiin perehtyneen trion musiikissa kaiku-
vat Titin välimerellisten juurien lisäksi aasialaiset ja afrikkalaiset vaikutteet sekä jazz. Liput 30/25 e (ennakkomyynti Lippupalvelussa).

• **10.11. klo 19** hemmotellaan afrikkalaisen musiikin ystäviä olan takaa Savoy-teatterissa. Acoustic Africa -konsertissa kuullaan arvostettuja laulaja-lauluntekijöitä kuten Oliver Mtukudzia (Zimbabwe) ja omintakeisesta kitaransoitto-
listään tunnettua Habib Koitéa (Mali) sekä Afel Bocoumia (Mali). Liput 35/30 e (ennakkomyynti Lippupalvelussa).

• **11.11. klo 19** Savoy-teatterin lava muuttuu tanssittavaksi, kun estradille nousee Ensemble Ferenc Sebő, joka on Unkarissa 70-luvulla syntyneen tanssitu-

paliikkeen johtoyhtyeitä. Liput 30/25 (ennakkomyynti Lippupalvelussa).

• **13.11. klo 19** Kaksi maata – kaksi soitinta Stoassa. Turkkilaisten ja suomalaisten instrumenttiparien sukulaisuutta tutkitaan musiikin keinoin konsertissa, jossa esiintyvät jouhikon, kanteleen, kemençen ja kanunin virtuoosimaiset mestarit. Liput: 15/12 e (ennakkomyynti Lippupalvelussa).

• **14.11.** Malmitalossa juhlistaan Isänpäivää Lasten Etnosoin taitiin. Tapahtuma täyttää salit ja aulat monikulttuurisilla esityksillä ja työpajoilla kello 13–16. Mukana on muun muassa Dupe-tanssiryhmä ja beniniläissynty-

nen muusikko Gildas Houessou. Vapaa pääsy.

• **14.11. klo 19** Malmitalolla esiintyy Samo (Tadžikistan). Liput 15/12 (ennakkomyynti Lippupalvelussa).

• Malmitalo Ala-Malmin tori 1, www.malmitalo.fi, www.facebook.com/malmitalo.fi

Kuvassa Gildas Houessou

• Koko ohjelma: Maailman musiikin keskus, Hämeentie 34 D, www.etnosoi.fi.

Vapaissa äänissä soi kubrickilainen mielenmaisema

Kanneltalossa soivat Vapaat Äänet suomalais-ranskalaisessa jazzvaihtoprojektissa **10.11. klo 19**. Silloin kohtaavat berliiniläistyneen kitaristi-säveltäjä Kalle Kaliman K18-kokoonpano ja ranskalaisen urbaani- ja vaihtoehtojazzin oman tiensä kulkija Print. Print on saksofonisti Sylvain Cathalan

johtolla kehittämä vahvan kollektiivisen ilmaisun huippusoitajiensa siivin; yhtyeen tavaramerkiksi ovat muodostuneet monikerroksiset rytmit ja vauhdit, epäsymmetriset tahtilajit, orgaaninen ja hypnoottinen soitto.

Kalle Kalima puolestaan innoittui taannoin elokuvaohjaaja

Stanley Kubrickin maailmoista ja julkaisi levyllisen tämän elokuvien kohtauksiin perustuvaa musiikkia nimellä Some Kubricks of Blood. Liput 10/8 e, varaukset p. 09 310 12000 (ark. klo 12–18) lipunmyynti.kanneltalo@hel.fi sekä Lippupalvelu

• Kanneltalo, Klaneettitie 5, www.kanneltalo.fi.

Aija Puurtinen VoodooKlubin valokeilassa

Juvan lahja suomalaiselle rockmusiikille on juurevaa, kokeilevaa, elektronista ja akustista kaihtamaton taiteen tohtori Aija Puurtinen. Monissa musiikillisissa liemissä keitetty Puurtinen sinkoutui Suomi-rockin tähtitaivaalle 1980-luvun alussa Honey B and the T-Bones -yhtyeen keulakuvana ja on siitä lähtien rikastuttanut musiikkielämää myös lukuisissa muissa yhteyksissä. Puurtisen

Kuva Mausko, kuvassa Aija Puurtinen

persoonaan ja tuotantoon pureudutaan Kanneltalon uuden VoodooKlubin avajaisissa **28.10. klo 20**. Voodooisäntänä ja haastattelijana on Jukka Orma. Päävieraan ohella illan musiikkiannista vastaa JukkaOrmaVoodooTrio. Liput 10/8 e, varaukset p. 09 310 12000 (ark. klo 12–18) lipunmyynti.kanneltalo@hel.fi sekä Lippupalvelu.

• Kanneltalo, Klaneettitie 5, www.kanneltalo.fi.

Panorama Filharmonica XV

HKO:n perinteinen kamarimusiikkikavalkadi järjestetään yleisön pyynnöstä Ateneumin taidemuseossa **20.11. klo 18–21.30** Viiva Italia -teemalla.

Ateneumissa on esillä italialaista taidetta esittelevä näyttely. Työt ovat Rolando ja Siv Pieraccinin kokoelmasta, joka on

yksi maailman kattavimpia italialaisen 1900-luvun taiteen koelmia. Vuodesta 1975 Suomessa asunut Rolando Pieraccini on toiminut taiteen ja kirjallisuuden kustantajana sekä taiteen kerääjänä. Viime vuonna hän perusti säätiön, jonka ensimmäinen taidelahjoitus on osoitettu Ateneumin taidemuseolle.

Näissä innoittavissa puitteissa HKO:n muusikot ystävineen konsertoivat moniulotteisella kavalkadilla. Illan säveltäjänimiä ovat muun muassa Antonio Vivaldi, Niccolò Paganini, Ottorino Respighi ja Giuseppe Verdi. Liput (25/13/6 e) ovat ennakkoon myynnissä Lippupisteessä.

• www.hel.fi/filharmonia

Jazzia ja rock'n'rollia

Jazzahtavan pop-musiikin aalloilla purjehtiva Bitter Sweet on saanut neljännen studioalbuminsa valmiiksi. Elokuussa julkaistu levy on nimeltään Huimaa. Huimaava on myös uuden musiikkimateriaalin poljento: taattua bittersweetisoin-

tia on rikastettu lattarisävyillä. **5.11. klo 19**, Vuotalon klubi-ilta, A-oikeudet, liput 8/4 e.
• 12.11. klo 19 "Suomen Jerry Lee Lewis" Mr. Breathless on Suomen ainoa työkseen kiertävä ja levyttävä rock'n'roll-pianisti ja -laulaja. Luvassa on rockin

Nokkelaa ja hienostunutta jazzia New Yorkista

Malmitalon marraskuinen artistivieras, Will Vinson, saapuu saksofoneineen New Yorkista oman yhtyeensä kanssa ja konsertoi **2.11. kello 19**. Lontoolaiseksi syntynyt, New Yorkiin kotiutunut Will Vinson on viime vuosien kuluessa saavuttanut New Yorkin jazzpiireissä maineen yhtenä vakuuttavimmista saksofonisteista.

Kuva Jimmy Katz, kuvassa Will Vinson

Kahvia ja viihdejousia

Vuosali muuttuu kahvilaksi pikkupöytineen **13.11. klo 17**. Nautittavana on kahvia, liikköriä, pientä suolaista tai leivoksia. Kaiken kruunaa Filharmonisen viihdejousikon musiikki, jota esittää yhdeksän Helsingin kaupunginorkesterin muusikkoa. Kokoonpanon loi 1960-luvulla kapellimestari Arthur Fuhrmann yhdessä HKO:n konserttimestari Jorma Ylösen kanssa.

Pitkän hiljaisuuden jälkeen toiminta käynnistyi uudelleen vuonna 2004, kun Arthur Fuhrmann lahjoitti kaikki Viihdejousikolle aikanaan tekemänsä sovitukset viulutaiteilija Jani Lehtoselle. Lahjoituksen ehtona oli, että kokoonpano herätetään henkiin, ja "vanhanajan hienot sävelmät Glen Milleristä Rauno Lehtiseen" tavoittavat 2000-luvunkin kuulijat. Klubi-ilta, A-oikeudet, liput 11/9 e.

Kuva Kimmo Brandt, kuvassa Susan Aho ja Johanna Virtanen

Valoa musiikista

Malmitalossa **4.11. klo 19** Kuunkuiskaajat tuovat kuiskauksen voimalla valoa pimeyteen. Folkduon maailmassa tähdet tuikkivat ja kuu valaisee elämän pienet ihmeet; elämä on täynnä kauneutta. Susan Aho ja

Kuvassa Bitter Sweet

ja rockabillyn mahtiklassikoita suomeksi ja englanniksi, liput 12/10 e.
• Vuotalo, Mosaiikkitori 2, www.vuotalo.fi. Lipunmyynti p. 09 310 12000 (ma–pe klo 12–18, vain pvm) vuotalo.lipunmyynti@hel.fi ja Lippupalvelu.

Kuvassa Filarmoninen viihdejousikko

• Vuotalo, Mosaiikkitori 2, www.vuotalo.fi. Lipunmyynti p. 09 310 12000 (ma–pe klo 12–18, vain pvm) vuotalo.lipunmyynti@hel.fi ja Lippupalvelu.

Johanna Virtanen ovat laulaneet Värttinä-yhtyeessä vuosia. Duona he luovat toisenlaista musiikkia. Liput 13/10 e, lipunmyynti p. 09 310 12000 ja Lippupalvelu.
• Malmitalo, Ala-Malmin tori 1, www.malmitalo.fi.

Käenpiiat juhlivat kaupungintalolla

Kanteleyhtye Käenpiiat solisteineen järjestävät 30-vuotisjuhlakonsertin kaupungintalolla **13.11. klo 15**. Konsertti sisältää tunnettujen säveltäjien

teoksia esitettynä muun muassa konserttikanteleilla, huilulla ja sellolla. Ilmaiset pääsyliput kaupungintalon Virka Infosta **6.11. klo 11** alkaen.

• Kaupungintalo, Sofiankatu 1 / Pohjoisesplanadi 11–13, p. 09 310 11 111 (ma–pe klo 9–15).
www.virka.fi

Koop hurmaa Vuotalossa

Koop Arponen nousee Vuotalon lavalle Metropolia Big Bandin solistina **30.10. klo 19**. Koop on maininnut suosikkiartistikseen muun muassa Elvis Presleyn ja konsertissa kuul-laankin musiikkia Elviksestä Frank Sinatraan – Koopin omaa

tuotantoa unohtamatta. Liput 12/10 e.
• Vuotalo, Mosaiikkitori 2, www.vuotalo.fi. Lipunmyynti p. 09 310 12000 (ma–pe klo 12–18, pvm) vuotalo.lipunmyynti@hel.fi ja Lippupalvelu.

Kuvassa Koop Arponen

Teatteria

Nopeaan maksimaaliseen voittoon keinoja kaihtamatta tähtäävät Enron-näytelmässä **Eero Aho, Seppo Maijala ja Milka Ahlroth.**

Kuva Tapio Vuontala

Enron – suuri huijaus

Helsingin Kaupunginteaterin suuren näyttämön uutuudessa paljastetaan mustan huumorin keinoin, miten valtavan taloushuijaus toteutetaan. Tositapahtumiin perustuva näytelmä saa nimensä energiayhtiö Enronin ja Arthur Andersen -tilintarkastustoimiston talousskandaalista, joka oli Yhdysvalloissa yksi nykyisen talouskriisin alkutekijöistä.

Nuoren näytelmäkirjailijan Lucy Prebblen (s.1981) kirjoittama, Lontoossa huikean menestyksen saavuttanut Enron nähdään nyt Helsingissä ensikertaa Pohjoismaissa. 5. marraskuu-

ta ensi-iltansa saavan näytelmän ohjaa Kari Heiskanen. Enron on tarina ahneudesta ja suuruudenhulluudesta. Vetävää, komediaalista, suorastaan karnevalistista näytelmää voi suositella myös niille, joille finanssikriisi ja talouselämä eivät ole ydinaluetta.

Enronin esitykset **2.11. alkaen** suurella näyttämöllä (Eläintarhantie 5). Liput 36/31 e, lipunmyynti, p. 09 394 022, Ensi Linja 2, ma–pe klo 9–18, Eläintarhantie 5, la klo 12–18, Eerikinkatu 2, ma–pe klo 9–19, la klo 12–19 ja Lippupiste joka päivä klo 7–22 p. 0600 900 900 (1,75 e/min + pvm).

Tšehovin innoittamat 30+ sisarta

Malmitaloon saadaan marraskuussa tuoretta fyysistä teatteria, jossa liha ja sana ovat tasavertaisia. ReunaRyhmän 30+ sisarta saa ensi-iltansa keskiviikkona **24.11. klo 19**. Esitys on saanut innoituksensa Anton Tšehovin klassikosta Kolme sisarta.

30+ sisarta pohtii päämäärien, unelmien ja todellisuuden suhteita. Mitä ihminen todella haluaa ja mitä hän on oppinut haluamaan? Esitys rönsyilee esikuvansa ulkopuolelle ja tekee aika- ja assosiaatiohyppyjä. 30+ sisarta leikittelee asettamalla

rinnakkain 1900-luvun alun melankolian, elämän ohi lipumisen problematiikan ja 2000-luvun ihmisen kykenemättömyyden elää tässä ja nyt.

ReunaRyhmä on ammatti-teatteriryhmä, joka tekee esittävän taiteen lajeja yhdistävää näyttämötaidetta. Muut esitykset: **26.11. klo 10** (koululaisnäytös) ja **klo 19, 27.11. klo 16, 30.11. klo 19, 1.12. klo 19, 3. & 4.12. klo 19**. Liput 15/10 e, lipunmyynti p. 09 310 12000 ja Lippupalvelu. www.reunaryhma.com

• Malmitalo, Ala-Malmin tori 1.

Tarjolla sujuvasti punottua trilleriä

"Se on tehty! Minä olen sen tehnyt", riemuitsee hyytävästi tohtori Glas Hjalmar Söderbergin kirjoittamassa trillerissä. Tyko Gabriel Glas on outo lääkäri, romanttinen ja kauneutta janoava idealisti. Hän karttelee ihmiskontakteja, ja elämä virtaa ohi. Kun hänen luokseen saapuu kaunis, nuori nainen pyytämään apua, on tohtori valmis – mihin tahansa – haluamatta nähdä asiassa mitään erityistä moraalista ongelmaa.

Näyttelijä Juhani Laitala vie- railee palkitulla monologilla

Tohtori Glas Malmitalossa, Vuotalossa ja Kanneltalossa.

Tarina on sujuvasti punottu, kiehtovan kuulas ja ilmava; täynnä moraalisia haasteita. Tarinan kirjoittanut Hjalmar Söderberg kuuluu 1900-luvun ruotsalaisen romaanitaiteen suurten mestareiden joukkoon. **16.11. klo 15 ja 19** Malmitalossa (Ala-Malmin tori 1), liput 10/5 e, **20.11. klo 19** Vuotalossa (Mosaiikkitori 2), liput 11/9 e, **30.11. klo 19** Kanneltalossa (Klaneettitie 5), liput 10/5 e, lipunmyynti p. 09 310 12000 ja Lippupalvelu.

Kuva Verrti Teräsvuori, Suomen Kansallisteatteri

Muuta menoa

Jalalla koreasti ja mieli virkeäksi

Vuotalon Senioritiistai-sarjassa Raija Hentman luennoi **2.11. klo 14** Suomen merellisistä kansallispuistoista, vapaa pääsy. **16.11. klo 14** Maria Ylipää tulkitsee Anna-Mari Kähärän säestämänä L. Onervan teksteihin sävellettyjä lauluja. Syksyn uutuuksena on ruotsinkielinen senioritiistai:

Mosabacka Big Band ja laulaja Sofia Finnilä esittävät uusia sovituksia Monika Zetterlundin lauluista **9.11. klo 13**.

• Vuotalo, Mosaiikkitori 2, Vuosaa-ri, www.vuotalo.fi Lipunmyynti p. 09 310 12000 (ma–pe 12–18, vain pvm) vuotalo.lipunmyynti@hel.fi ja Lippupalvelu.

Koomikoita ja hardcorea Gloriassa

• **28.10. klo 19** Comedy Gloria. Lavalla: Jussi Simola, Harri Lagström, Ilari Johansson. Lpuit: 20/15 e, ennakko: Lippupiste. K18. www.laughriot.fi.
• **30.10. klo 20** Hardcore Halloween. Esiintyjinä Deathbed, Worth the Pain, Remissions, Anvils Drop sekä Total Recall, liput: 5 e,
• Kulttuuriareena Gloria, Pieni Roobertinkatu 12, www.nk.hel.fi/gloria.

Kuplettien ja kepeiden tanssien kaupunki

Helpeä musiikkiteatteriesitys vie vuosisadan takaiseen Helsinkiin ja herättää eloon 1910–20-luvun kuohuvan aikakauden kaupungintalon juhlasalissa **12.12. J. Alfred Tannerin** ja Oskari Nyströmin kupletit kuvaavat aikansa ihmisiä ja ilmiöitä ilkkurisen osuvasti. Esityksen tuottaa Helsingin Kau-

punginmuseo yhdessä 40-vuotishuhlaansa viettävän Seurasaaren Kansantanssijoiden ja Sakilaiset-orkesterin kanssa. Ilmaiset pääsyliput kaupungintalon Virka Infosta **5.12. klo 11** alkaen.

• Kaupungintalo, Sofiankatu 1/Pohjoisesplanadi 11–13. Tiedustelut: p. 09 310 11 111 (ma–pe klo 9–15). www.virka.fi

Tuhansien tarinoiden kirjamesut

Helsingin Kirjamesuilla **28.–31.10.** Messukeskuksessa on jälleen tarjolla valtava määrä uutuuskirjoja, ohjelmaa ja kiinnostavia kirjailijavieraita. Teemamaa on tänä vuonna Ranska. Lapsille messut tarjoavat kirjavink-

kausta, lukuhetkiä, kirjapuuhaastelua ja paljon esityksiä. Nuorille on luvassa kaunokirjallisuuden lisäksi muun muassa mangaa ja sarjakuvia.

• www.helsinginkirjamesut.fi.

Ornamon myyjäiset

Ornamon perinteisillä joulu-myyjäisillä on tarjolla kymmenien muotoilijoiden lahjavinkkejä upeassa ympäristössä. Kaupungintalon juhlasalissa voi tutustua suomalaisen muotoiluun ja taidekä-

sittäisiin. Myyjäiset ovat avoimna **3.12. klo 11–19, 4.–5.12. klo 11–17**. Vapaa pääsy.

• Kaupungintalo, Sofiankatu 1, tiedustelut p. 310 11 111 (ma–pe klo 9–15), www.virka.fi ja www.ornamo.fi

Marraskuun vihreä viikonloppu

Helsingin Messukeskuksessa pidettävien ELMA Helsingin maaseutumessujen vieraina ovat Etelä-Pohjanmaa ja Pohjanmaa. Elintarvikkeiden, käsitöiden ja matkailukohteiden ohella osastolla esitellään maakuntien elinkeinoelämää, energiaosaamista sekä asumis- ja työllisyysmahdollisuuksia.

Samaan aikaan ELMAN kanssa järjestetään Metsämessut, Kädentaito ja Tee Se Itse -messut **26.11. klo 9–18, 27.11. ja 28.11. klo 10–18** sekä Lemmikki-tapahtuma **27.11.–28.11. klo 10–18**. Samalla lipulla 13/9/2e kaikkiin messuihin.

• www.vihreaviikonloppu.fi.

Näyttelyitä

Lauri Astala

Helsingin Taidemuseo Meilahdessa on esillä **14.11. asti** nykytaiteemme kärkeen kuuluvan Lauri Astalan töitä.

Astalalla on kyky yhdistää viileän terävä tekniikka epätoollisiin tunnelmiin. Hänen taiteessaan tapahtuu mahdottomia kuin Liisalle ihmemaassa. Meilahdessa voi hämmästellä Astalan keskeisiä veistoksia, videoita ja videoinstallaatioita reilun kahden vuosikymmenen ajalta. Astalan taiteen punaisena lan-

Kuva Paulline Pasanen, Lauri Astala: Ars Magna Sciendi, 1995

kana on ollut kuvan ja tilan suhde. Vuosituhannen vaihteessa hän vietti pari käänteentekevää vuotta jatko-opiskelijana Chicagon Art Institutissa. Chicagon vuosien innoittamana hän alkoi tehdä tilan kokemista pohtivia videoita ja installaatioita. Astala halusi hämmäntää ja hämärtää

katsojan ja teoksen välistä rajaa. Katsoja saattaa löytää yllättäen itsensä osana videota, jota juuri katsoo. Tai hän siirtyy elokuvan kaltaisesti tyystin eri paikkaan ja aikaan, Meilahden taidemuseosta roomalaisen Palazzo Corsinin käytäville.

• Helsingin Taidemuseo Meilahti, Tamminiementie 6, avoinna: ti–su 11–18.30, ma suljettu. Liput: 8/6 euroa, alle 18 v. ilmaiseksi. Perjantaisin sisäänpääsy on kaikille maksuton klo 11–16. www.helsingintaidemuseo.fi.

Räväkkää taidetta kierrätysmateriaaleista

Malmitalossa **18.11.–11.12.**

nähtävänä ovat räväkät teokset on tehty kuvataidetta, käsityötä, korutaidetta ja tekstiilitaidetta yhdistäen. Taiteilija Tuija Markonsalo on suunnannut näyt-

Kuva Kalle Katella, Tuija Markonsalo: Cup street, 2010

telynsä erityisesti nuorille. Markonsalo myös kirjoo joihinkin teoksiinsa kommentteja saaden tuloksen näyttämään graffitimaiselta. Taiteilijan teokset liikkuvat ruuman ja kauniin väli-

maastossa ja niistä löytyy sekä romantiikkaa että kauhugenreä. Työt on koostettu löytöesineistä, kierrätysmateriaaleista ja helmistä, jotka ryöppyävät runsaina, upottavina massoina. Avoinna arkisin ma–pe klo 9–20, la 9–16. Vapaa pääsy.

• Malmitalon galleria, Ala-Malmin tori 1, www.malmitalo.fi.

Grafiikan mestari Albín Brunovský oppilaineen

Virka Galleriassa on esillä valikoima slovakialaisen taidegrafiikan parhaimmistoa. Albín Brunovskýn ja hänen 21 oppilaansa töissä on nähtävillä oma-

peräinen slovakialainen kuvakieli, jossa yhdistyvät perinteiset ja uudet luovat menetelmät. Näyttely on avoinna kaupungintalon Virka Galleriassa **17.11. asti**.

• Virka Galleria, Sofiankatu 1, avoinna ma–pe klo 9–19, la–su klo 11–17. Ilmainen sisäänpääsy. p. 09 310 11111, www.virka.fi.

Tanssia

Sylfidejä, leikkisiä miehiä ja virtuoosiverkko Stoassa

Liikkeellä marraskuussa -festivaalilla **30.10.–7.11.** näkee nykytanssin viimeisimmät virtaukset ja kiinnostavimmat kansainväliset esitykset. Esityksiä on myös Kiasma-teatterissa ja Zodiakissa, www.liikkeella-marraskuussa.fi.

• **2.11. klo 19** Sylfidit. Cecilia Bengolea ja François Chaignaud käsittelevät teoksessaan rajatiloja. He hakevat tuntumaa baletin sylfideihin, kehottomiin mielikuvitusolentoihin ja näiden muodonmuutoksiin elämän ja

kuoleman välillä. Ehdoton MUST nykytanssifaneille! Kesto noin 50 min., liput 25/15 e.

• **3. & 4.11. klo 19** Sans. Kolme leikkisää miestä jakaa tyhjän ja hiljaisen näyttämön. Katsoja seuraa jatkuvia muutoksia sekä valloittavan epätarkoituksenmukaisista käytöstä. Sans ei turvaudu analysointiin vaan hurmaa olemalla läsnä – kevyesti ja herkästi. Kesto noin 55 min., liput 25/15 e.

• **6. & 7.11. klo 19** You've changed. Thomas Hauertin teos näyttää moniäänisenä, virtuoottis-

Kuva Alain Monot, kuvassa Sylfidit

ten tanssijoiden luomana verkostona. Teoksen kantaesitys oli kesäkuussa Lissabonissa. Liput 25/15 e. Festivaalipassi 35 e (sisältää 7 esitystä), lipunmyynti p. 09 310 12000, stoa.lipunmyynti@hel.fi ja Lippupalvelu.

• Stoa Itä-Helsingin kulttuurikeskus, Turunlinnantie 1, www.stoa.fi.

Sibeliusta asenteella

Savoy-teatterissa nähdään huippumielenkiintoinen tanssiteos, kun tähtiballerina Minna Tervämäki ja nykyflamencon edelläkävijä Kaari Marttin nousevat yhdessä lavalle **1.–4.12.** Taiteilijaserkusten en-

simmäinen yhteinen teos On a string on tuore tulkinta Sibeliuksen viulukonsertosta. Lisäksi luvassa on naisten soolot It sax sekä Korppi ja kello.

• Savoy-teatteri, Kasarmikatu 46–48, www.savoyteatteri.fi.

Helsingfors **info**

Nytt och nöje. Eleverna är belåtna, lärarna gläder sig och skolfarfarerna, Göran och Mathias (i mitten) njuter.

Så går det till när farfar hålls ung

”För att det är roligt med barn, roligt att prata med dem, lyssna på dem och umgås med dem”. Så lyder svaret på frågan om varför de har valt att bli skolfarfar. Och tillsammans med barn hålls farfar dessutom ung.

Degerö lågstadium har inte bara en skolfarfar utan två och på det kommer ytterligare en skolmormor. Det är inte alla skolor förunnat.

”Vi är verkligen nöjda. Det är till enorm nytta och glädje med många vuxna i en skola. Det inger trygghet och är i dag en självklar del av skolvardagen”, säger rektor **Bo-Håkan Söderholm** i skolan med 136 elever.

En skolfarfar är **Mathias Standertskjöld-Nordenstam** och han är ganska ny i branschen,

om man kan uttrycka det så. Han var engagerad i skolvärlden redan när hans egna barn gick i skola och efter att ha gått i pension ville han gärna ha något regelbundet att göra. Det är knappt ett år sedan.

”Jag har alltid tyckt om barn och varit intresserad av att umgås med dem. Barn har mycket att ge. Så jag tog kontakt med Folkhälsan och den vägen kom jag till Degerö lågstadium. Det ligger på behändigt avstånd från mitt hem”, säger han.

Han är i skolan i princip en och en halv dag i veckan. Uppgiften är att stötta elever till exempel genom att lyssna när de läser högt. För barnet är den språkliga utvecklingen avgörande och i Degerö lågstadium lägger man stor vikt vid bibliotekstimmar, böcker och läsning. I biblioteket finns en läshörna där skolfarfar kan slå sig ner med en elev för att läsa tillsammans.

”Det är rörande att uppleva hur viktigt det är för barnen att få läsa högt för någon, att visa att de har lärt sig och att de kan. Elever vill och ska bli sedda och få uppmärksamhet”, säger Mathias Standertskjöld-Nordenstam och nämner att han också är med på slöjdtimmen som stöd och extra hand.

”Det är viktigt att inse att man varken är polis eller pedagog i skolan. Man är med uttryckligen som sig själv”, säger han.

Den andra skolfarfadern i Degerö, **Göran Sundholm** håller med.

”Det är skojigt att följa med vad barnen lär sig, och inte lär sig. Och så lär man sig själv en hel

del om hur barnen resonerar och om deras sätt att uttrycka sig”.

Han har fungerat som skolfarfar i sju år och kom med i verksamheten några efter sin hustru, **Franciska Sundholm** som är inne på elfte året som skolmormor.

”Jag trivs fortfarande. Det är helt enkelt roligt och givande”, säger hon.

Bakom verksamheten med skolfarfar, skolmormor, skolfarmor och skolmormor står utöver Folkhälsan, Svenska pensionärsförbundet, Utbildningsverket och Hem och Skola. Verksamheten bygger på frivillighet, man får alltså ingen lön och man ska ta uppgiften på allvar och på sikt.

”Man ska ha ork och tid, vara genuint intresserad av barn och ha ett öppet sinne för vardagen i skolvärlden”, säger **Gun-Britt Aminoff** på Folkhälsan. Det är hon som är länken till skolorna och det är henne man ska kontakta om man vill bli skolfarfar.

”Ett annat krav är att man har arbetslivet bakom sig, är i pensionsåldern, det vill säga 60+. Men man behöver inte ha egna barnbarn. Huvudsaken är att man är tillräckligt gammal för att barnen ska se personen som ett lite äldre stöd och inte som en extra lärare. Skolfarfar har givetvis tystnadsplikt”, säger Aminoff och hälsar alla som tycker om barn välkomna att kontakta henne.

”Jag vill gärna att vi träffas och pratar om verksamheten, sedan kontaktar jag skolan och introducerar nya skolfarfar eller skolmormor.

Man når Gun-Britt Aminoff på tfn 040 551 9194 eller gun-britt.aminoff@folkhal-san.fi.

Foton Leif Weckström

Lung stund. Madeleine i tvåan läser och skolfarfar Mathias lyssnar.

Pappas egen plats

Vid det här laget är Niki Hamro trebarnspappa och har fullt upp med att vara pappa på privat håll. Men han är samtidigt starkt engagerad i en mer allmän papparoll och driver projekt pappa.

Syftet med projektet är att samla pappor för att dryfta papparollen, pappavardagen och pappaproblem. Målet är att stärka rollen som en aktiv och delaktig förälder.

"Projekt pappa är för pappor. För mammor finns redan många former av verksamheter och nätverk där de kan utbyta åsikter, ventiler problem och prata om allt som hör till vardagen med barn", säger Hamro.

Scenen för pappaträffarna är svenska familjecentrets lokaler på Tavastvägen i Sörnäs. Det är i samma rum som svenska familjecentret ordnar både familjecafé och babycafé. Familjecaféet är också öppet för pappor men mest blir det mammor på träffarna. För många pappor är tröskeln för hög i en kvinnodominerad grupp.

"Och familje- och babycaféerna pågår på dagen medan pappaträffarna är på kvällen. Då har betydligt fler pappor som jobbar tillfälle att komma", säger Hamro och fortsätter:

"En annan aspekt är att det kan vara bra med ett forum där pappor uttryckligen kan prata om fadersskap. När jag träffar kompisar som också är pappor så är det inte papparollen vi pratar om utan om jobb, sport, bilar och annat som upp-

Projekt pappa. Niki Hamro driver det och Oscar Gyllensten har hittat det.

fattas som typiskt manligt snack. Jag är övertygad om att pappor behöver en egen plats där de kan prata om pappavardagen.

"Vi körde i gång i våras. Ibland kommer ganska många pappor, ibland blir det ganska få", säger Hamro, som är väl medveten om att det tar tid att etablera nya verksamheter. Det tog två och ett halvt år för familjecaféet att komma i gång på allvar men nu är det full rulle varje gång.

I slutet av september hade bland andra Oscar Gyllensten, far till 11 månader

gamla Petter, hittat till pappaträffen. Familjen Gyllensten har nyligen flyttat från Göteborg och Oscar har ännu inte hunnit lära känna särskilt många människor i Helsingfors.

"Jag upptäckte pappaträffen på sajten mammapappa.com. Eftersom jag inte känner folk i stan kändes det som en bra idé att leta efter gemenskap, nätverk och kontakter här. Här har jag dessutom tillfälle att umgås och prata på svenska", säger Gyllensten.

Projekt pappa pågår tre år och får stöd från föreningen familjeparasollet samt av RAY och Svenska kulturfonden. Svenska familjecentret är ytterligare en part som tar del i pappaträffarna. Sedan ska man utvärdera och planera fortsättningen.

● Höstens följande pappaträffar är 25 oktober, 22 november och 20 december kl. 17.30–19.30. Adressen är Tavastvägen 13 A, 4 våningen. Mer information på projektpappa@gmail.com och på www.familjeparasollet.com/pappa.

Svenska veckan dygnet runt

Strukturer, samarbete, nätverk, kulturstrategier, öppenhet och utveckling. Det är ord och begrepp som Nina Gran använder gärna och ofta. Hon är kulturproducent vid kulturcentralen och arbetar med och koordinerar verksamheter på svenska.

Hon är med på det mesta som sker på den kommunala kulturfronten och lite till.

Kulturarbetare Nina Gran har arbetat med urban kultur i tjugo år och stortrivs fortvarande.

"Jag har arbetat med urban kultur i tjugo år. Och sedan 2002 är jag anställd på staden", säger hon som var med och byggde upp Verandan som startade i Glaspalatset och projektet RRR, det vill säga rötter, röster, rum som byggdes upp i anslutning till kulturhuvudstadsåret för tio år sedan.

I dag finns hon på den administrativa avdelningen på kulturcentralen och den har säte på Kalevagatan.

"Vi har egentligen tre avdelningar. En står för kulturtjänster och program för invånarna, en annan arbetar med utredningar och rapporter som stöd för kulturpolitiken och den tredje är kringtjänster med allt från tekniker till kanslipersonal".

Nina Gran håller i de svenska trådarna. Svenska verksamheter finns på många plan.

"Också på de så kallade gårdarna. Vi har Annegården, som är barnens egen kulturcentral, Savoyteatern som bjuder på världsmusik, Caisa som är det multikulturella centret och så finns de lokalt förankrade kulturhusen Stoa i Östra centrum, Gamlasgården i Gamlas, Malmgården i Malm och Nordhuset i Nordsjö".

"Vi är också en generös sektor. Tvåtedjedelar av budgeten går till olika understöd. Det handlar om 30 miljoner euro i året i huvudsak avsett för Helsingforsbaserad kulturverksamhet.

Om Nina ska beskriva sin eget arbete svarar hon: "Vi har svenska veckan hela tiden".

"Framförallt ska jag sätta i gång projekt, skapa forum och komma med idéer men sedan ska någon annan genomföra. Den gemensamma strävan är att kulturen ska genomsyra det mesta i samhället".

Själv är hon en storkonsument av kultur också på fritiden.

"Jag går ofta och gärna på kulturevenemang. Och ska jag koppla loss från kultursektorn går jag i svampskogen och så sjunger jag i kör".

ARSKA har alla husritningar

ARSKA heter ett öppet nätverk på internet där man kan slå upp till exempel huset i hörnet av Fjälldalsgatan 1 och Cygnaeusgatan 2 i Tölö (bilden ovan) och skaffa ritningarna på huset. Över den fina jugendbyggnaden finns 54 olika ritningar. ARSKA innehåller så gott som alla hus i Helsingfors.

Det är fråga om digitala kopior på de ursprungliga husritningarna som kan beställa för 3 euro per bild. Byggnadstillsynsverket har lagt ut två och en halv miljon ritningar på nätet. Adressen är <http://asiointi.hel.fi/arska>. Språket är finska.

Ingen är som Eva

Eva Dahlgren, en av Sveriges största sångerskor och låtskivare, ger den 16 november en föreställning på Savoyteatern där hon står för en monolog om oss människor. "Musiken räcker inte alltid för att berätta historier" säger hon. Föreställningen heter Ingen är som jag.

Ledin på turné med ny skiva

Ungefär en månad senare uppträder en annan omtyckt svensk på Savoyscenen, **Tomas Ledin** som är ute på turné med anledning av sin nya skiva, Höga kusten. Konserten är den 12 december.

Nästa steg efter skolan?

Om andra stadiets utbildning, om alternativen kring yrkesskola, gymnasium och läroavtal handlar skolmässan Next Gate som arrangeras vartannat år och i regi av Helsingfors stad. Mässan pågår i Gamla hamnen på Skatudden mellan 2 och 4 november. För information om svenskspråkiga alternativ står yrkesinstitutet Practicum och gymnasierna Brändö, Lärkan, Norsen och Tölö. Mässan är avsedd för såväl de unga som deras föräldrar.

Antikviteter på Arbis

Lördagen den 30 oktober ställer tre experter, **Ulla Tillander-Godenhielm**, **Bernt Morelius** och **Paul Hörhammer** upp på Arbis egen "antikrunda". Ta med dig spännande antikviteter, udda föremål, gamla smycken och konst och kom mellan klockan 13 och 16.

Naturkosmetik för tjejer

Visste du att det är enkelt och billigt att röra ihop egen naturkosmetik. Marthaförbundet och Ung Info ordnar en må bra dag för tjejer. Tessa Turtonen, som är ekologisk rådgivare, berättar om innehållet i naturkosmetik och du får laga eget läppfett, shampoo och hudkräm. Den 16 november i Luckan kl. 15–17.30.

Snart är det jul igen

Arbis är alltid något av en föregångare och firar sin traditionella julvaka redan den 26 november. Programmet är avsett för alla; unga, vuxna, barn, vänner och familjer och på plats får man stöpa ljus, knåda marsipanfigurer, baka pepparkakor, tillverka julkort och mycket annat. Material finns i huset och till självkostnadspris. Julvaka mellan kl 17 och 20.

11.12 kl. 13 Barnens egen julkonsert

En skön, stämningsfull och skojig julkonsert för hela familjen med bland andra Apan Anders och de vackraste julsångerna, aktivitetssånger för de minsta, interaktivitet kring sångerna och instrumenten. En julkonsert på barnens villkor där ingen behöver sitta stilla. På Verandan.

Tillsammans är man mindre ensam

Ingen pensionär i Helsingfors behöver vara utan sällskap eller umgänge. Och tillsammans är man mindre ensam.

"Det finns tolv svenska pensionärsföreningar i stan och var och en välkomnar alltid nya medlemmar, säger **Majlis Kvist** som är ordförande för de svenska föreningarnas samarbetsorgan Sams.

Sams upprätthåller samarbete mellan pensionärsföreningarna i stan och kontakter till det riksomfattande pensionärsförbundet.

Sams ordnar också gemensamma aktiviteter. Senast arrangerade man en festdag för fullvuxet folk på G18, seminariet Livsglädje till hälsa – ord, konst och musik med bland andra **Ole Norrback** och **Björn Vikström** som medverkande och så åkte man på Kafekvarnen Live kryssning till Stockholm. I november ordnar Sams teaterresa till Åbo och i februari en utfärd till Sibeliushuset i Lahtis där man ska uppleva en **John Lennon**-konsert.

"Sams står också bakom träffarna i källaren på Café Esplanad. Alla är välkomna till exempel den 2 november då **Åke Grandell** berättar om sin julturné och julskiva tillsammans med **Ami Aspelund** och **Håkan Streng**, berättar **Maj-Britt Paro** som är aktiv på många plan. Hennes råd är att man ska se pensionsåren som de gyllene åren och njuta av varje dag. Och ett sätt att njuta är att umgås med människor.

Den 7 december är det sedan **Annalena Bengelsdorff** som gästar Café Esplanad för att berätta om och läsa

Gyllene år: **Maj-Britt Paro** och **Majlis Kvist** säger att man ska njuta av åren som "fullvuxen".

Terapi och motion. Dans är bra för det mesta.

ur sin andra bok bestående av hennes kåserier i Hbl. Det är inte ovanligt att femtio sextio personer kommer på träffarna som ordnas klockan 14 den första tisdagen varje månad. Inget inträde eller krav på anmälan.

"De lokala pensionärsföreningarna står också för en massa program och verksamheter. Det handlar om allt från föredrag och gemensamma promenader på stan till gymnastik, utfärder, teaterbesök och så finns de som reser. Många har något på gång alla dagar och en del har vissa specialiteter", säger Kvist.

Med specialiteter avser hon att medlemmarna i Drumsö pensionärsförening är baddare på petanque medan medlemmarna i Munksnäs spelar mycket bridge. Sedan finns grupper som möts kring något speciellt, som Buggarna som dansar bug.

"Bug och dans i alla former är både terapi mot stress och fin motion och håller man sig i skick mår man bra och då känns det mesta roligt. Dans leder inte kanske till ett längre liv men ett betydligt piggare", säger **Per-Erik Isaksson** innan han hastar ut på dansgolvet på G18 där fullvuxet folk festade en hel dag för några veckor sedan.

Majlis Kvist har kontaktuppgifter till samtliga pensionärsföreningar i stan och vet dessutom det mesta som är värt att veta om andra verksamheter för fullvuxet folk. Man når henne på tfn 040 754 0550 eller majlis.kvist@welho.com.

Svenskt hela veckan

Svenska veckan pågår kring Svenska dagen den 6 november. För koordineringen står Folktinget som också har de senaste uppgifterna om det digra programmet. Plock ur det bjuder bland annat på:

Halloweenpyssel för unga i Sandels i Tölö och en resa till sagans och fantasins värld där vad som helst kan hända. Sagostunden händer i Nordhuset i Nordsjö. En dag för seniorer och daglediga på Högbergsgården som hör till Johannes församling.

Temat är *Om att söka det glada budskapet i dagens Helsingfors*. Föreläsningen "Uppdrag rädda Svenskfinland" ges av tankesmedjan Magma som därmed redogör för sitt scenarioprojekt. Platsen är Arbis och Arbis är även scen för *Syster Visa*, en tidlös poesikonsert med dikter av bland andra **Nils Ferlin** och **Claes Andersson** till toner av **Kai Chydenius**, **Evert Taube** och **Lasse Mårtensson**. Mu-

sikafton *Rosenfink* är nyländsk folkmusik i Luckan och Soc&Komdagen har temat Journalister gör historia. Soc&komdagen har bland andra författaren **Lars Sund** som talare.

Loud 'n Proud heter ungdomsmusikalen av Dunk rf och spelas för lågstudier och högstudier på Rastis i Nordsjö. Och på själva Svenska dagen är Nordhuset värd för klubbkvällen *Stjärnfall* med improvisationsteater för vuxna.

Huset fullt av böcker och författare

Bokmässan pågår den här veckan och utbudet är digert med bland annat de finlandssvenska förlagen samlade på en egen avdelning med hela 120 program på **Edith Södergran** och Tot-

tiscenen. Här medverkar 180 finlandssvenska författare, forskare, skådespelare, redaktörer illustratörer, berättare och skrivare.

Och alla litterära genrer finns med; fackböcker, essäer, noveller, romaner, deckare, lyrik, rimkonst, barnböcker, ungdomsböcker och lätt lästa böcker. På de svenska scenerna utlovas samtal om att renovera hus, om kärlek och känslor, varför vi behöver vampyrer och om islam och arabvärlden.

Bland de svenska författargästerna märks **Susanna Alakoski**, **Mark Levengood**, **Ulf Stark** och **Michael Nyqvist**.

Årets tema på bokmässan är den franska litteraturen och bland andra den ryskfödda franska succéförfattaren **Andrei Makine** uppträder. Andra utländska författargäster är till exempel **Jaan Kaplinski** och **Antony Beevor**.

Bokmässan pågår i Helsingfors mässcentrum fram till söndag den 31 oktober.

Foto: Leif Weckström

Neuvoja päästöjen vähentämiseksi

Ilmastoinfo antaa neuvoja vähäpäästöiseen elämään internetsivuilla ja jouluun alusta myös neuvontapisteessä Sanomatalossa.

Ilmastoinfon nettisivuille osoitteessa www.ilmastoinfo.fi on koottu tietoa esimerkiksi vähäpäästöisistä tuotteista ja palveluista sekä tavoista liikkua, remontoida ja lämmittää kiinteistöjä. Infon Facebook-sivut ovat osoitteessa www.facebook.com/ilmastoinfo.

Ilmastoinfon neuvontapiste tulee Sanomatalon Kiasman puoleisen sisäänkäynnin luokse osoitteeseen Mannerheiminaukio 3. Tilassa tullaan järjestämään tapahtumia, työpajoja ja koulutuksia.

Seudullisen Ilmastoinfon toiminnasta vastaavat Helsingin, Espoon ja Vantaan kaupungit, Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY, Helsingin seudun

liikenne HSL ja Helsingin Energia. Toimintaa koordinoi Helsingin kaupungin ympäristökeskus.

Mukana olevat kaupungit ovat situneet vähentämään hiilidioksidipäästöjä vuoden 1990 määrästä yli kolmanneksen vuoteen 2030 mennessä. Ilmastoinfossa on marraskuun loppuun asti Tonni vetoa -kampanja, joka haastaa asukkaat vähentämään hiilijalanjälkeään 1000 kilolla vuodessa. Vetoa voi löydä osoitteessa www.ilmastoinfo.fi/tonnivetoa.

Ilmastoinfo haluaa olla vuorovaikutuksessa kaupunkilaisten ja muiden toimijoiden kanssa ja pyytääkin heiltä toiveita toimintaansa varten jo nyt käynnistämävaiheessa ja myöhemmin netissä, Sanomatalossa ja erilaisissa tapahtumissa palveluiden, tuotteiden ja toiminnan kehittämiseksi.

Rakennuspiirustuksia netistä

Kopioita helsinkiläisten rakennusten rakennuspiirustuksista voi nyt hankkia sähköisesti netistä. ARSKA-nimisen palvelun kautta löytää lähes minkä tahansa Helsingissä sijaitsevan talon rakennuspiirustukset. Helsingin kaupungin rakennusvalvontaviraston ylläpitämä ARSKA on Suomen ensimmäinen näin laaja kaikkien käytössä oleva nettipohjainen rakennuspiirustuspalvelu.

Helppokäyttöinen ARSKA sijaitsee nettiosoitteessa asiointi.hel.fi, kohdassa "Asuminen ja rakentaminen". Suora osoite on <http://asiointi.hel.fi/arska>. Piirustukset löytyvät helpoimmin rakennuksen katuosoitteella, mutta haluamiaan piirustuksia voi hakea myös pysyvällä rakennusnume-

rolla, rakennusluvan tunnuksella tai tuotenumerolla. Piirustukset maksavat kolme euroa kappaleelta. Ne maksetaan verkkopankkitunnuksia käyttäen.

ARSKA päivittyy jatkuvasti sitä mukaa, kun rakennusvalvontavirastoon tulee uusia arkistoitavia piirustuksia. Saatavilla ei kuitenkaan ole julkisuuslain perusteella salassa pidettäviä, purettujen rakennusten eikä rauenneitten lupien piirustuksia. Vanhimmat saatavissa olevat piirustukset ovat 1800-luvulta.

Piirustusjäljennöksiä voi edelleen noutaa myös rakennusvalvontavirastosta.

• Lisätietoja ARSKA-palvelun käyttämisestä saa neuvontanumerosta 09 310 26409.

1800-luvun porrashuoneet verkossa

Helsingin kaupunginmuseo kartoittaa kantakaupungin asuin- ja kerrostalojen porrashuoneita. Ensimmäisenä on valmistunut inventointi 1800-luvun rakennusten portaikoista. Arvokkaimpiin kohteisiin voi tutustua netissä osoitteen www.helsinginkaupunginmuseo.fi/verkkomuseo Tietokannat-sivulla. Siellä on kuvia 116 portaikosta.

Kartoituksen tavoitteena on koota ja jakaa tietoa kaupungin vanhimmissa asuin- ja kerrostaloista. Aineisto kertoo yli sadan vuoden takaisesta elämänmenosta, arkkitehtuurivirtauksista ja tekniikan kehityksestä niin komeissa pääportaissa kuin vaatimattomissa keittiönrapuissa.

Porrashuoneita on inventoitu Helsingin kantakaupungin eli Kruununhaan, Kaartinkaupungin, Kampin, Punavuoren, Ullanlinnan ja Katajanokan 1800-luvun asuin- ja kerrostaloissa, kaikkiaan 294 portaikkoa 89 rakennuksessa. Porrashuoneet arvotettiin historiallisen ja rakennustaiteellisen arvon sekä säilyneisyyden ja harvinaisuuden perusteella. Parhaillaan kartoitetaan 1900-luvun alun taloja Kampissa ja Punavuorella.

Kuva Helsingin kaupunginmuseo, Juha Hurmi

Netistä löytyy kuvia esimerkiksi tästä Lönnrotinkatu 3 A:n portaan kattomallauksesta.

Inventoinnin tekee kaupunginmuseon toimeksiannosta Arkkitehtitoimisto Schulman O.

Ideoimaan keskustakirjastoa

Netissä voi osallistua keskustakirjaston ideointiin uusilla www.keskustakirjasto.fi -sivuilla. Kirjastoon on kaavailtu lainaustoiminnan lisäksi esimerkiksi kansalaistoria, hiljaisia tiloja, oppimisympäristöjä ja perhekirjastopalveluja.

Ideoita ja toiveita voi jättää nettisivuilta löytyvään Unelmien puuhun nimimerkillä tai omalla nimellä ja kuvalla varustettuna. Unelma tulee saman tien muiden sivuilla vieraillevien nähtäväksi. Ideat kerätään talteen ja osa niistä toteutetaan nykyisissä kirjastoissa, osa huomioidaan keskustakirjaston suunnittelussa.

Nettisivuille on koottu kattavasti tietoa keskustakirjastohankkeesta aina uutisista havainnekuviin. Sivulla voi myös liittyä keskustakirjaston Facebook-ryhmään ja lisäksi käytössä on Twitter.

Helsinki elokuvissa

Tunnistatko kuvauspaikan ja henkilöitä?

Kava etsii suomalaisen elokuvan kuvauspaikkoja ja esiintyjä.

Carl von Haartmanin vakoilu elokuvaa Korkein voitto (1929) kuvattiin Helsingissä ja lähimäärästä. Tunnistatko mykkäelokuvan vakoilijoiden tukikohdan kuvauspaikan? Tunnistatko helsinkiläisiä näyttelijöitä elokuvan juhlakohtauksessa?

Onko suvussasi ollut mykkäelokuvan tai ääninelokuvan ensimmäisten vuosikymmenten tekijöitä tai esiintyjä?

Kerro arvokas tietosi Kavan perinnetutkijalle Juha Seitajärvelle. Voit ottaa häneen yhteyttä sähköpostitse (juha.seitajarvi@kava.fi), puhe-

limitse 09 615 40217 tai 045 657 7383 sekä postitse Kansallinen audiovisuaalinen arkisto/Seitajärvi, PL 16, 00501 Helsinki.

• Katso muitakin tunnistamattomia elokuvaesiintyjä, tekijöitä sekä kuvauspaikkoja Kavan kotisivuilta osoitteesta www.kava.fi.

Palkittuja

Maisemoinnille kunniaa

Vuosaaren kaatopaikan maisemointi on saanut kunniamaininnan Suomen paras maisemahanke -kilpailussa. Sen järjestävät ympäristöministeriö ja Museovirasto joka toinen vuosi. Tuomaristo piti erinomaisena tapaa, jolla huonolaatuisiksi muuttunutta maisemaa on kunnostettu kaupunkilaisia ja uhanalaisia lajeja varten. Alueelle on luotu perinteisistä kaupunkiympäristöistä poikkeava alue, jolla on useita uhanalaiseksi luokiteltuja avoimia elinympäristöjä, kuten kanerva-kattajanutmi, erilaisia niittyjä ja

lintujen revierejä myötäileviä pensasvyöhykkeitä. Helsingin kaupungin rakennusvirasto aloitti Vuosaaren kaatopaikka- ja maantäyttöalueen maisemarakentamisen vuonna 2003 eikä hanke ole vielä päättyneenä, sillä täyttömäen huipulle siirretään yhä kasvillisuutta muualta kaupungista rakentamisen tieltä. Täyttömäelle tuodaan erityisesti uhanalaisia ja harvinaisia kasvilajeja. Rakennusvirasto on kehittänyt alueen avulla uutta ympäristöystävällistä tapaa maankäytön suunnitteluun ja maamassojen käsittelyyn.

Kuva Vladimir Pohokari, rakennusvirasto

Brander-teos palkittiin

Valokuvaaja **Signe Branderin** Helsinki-kuvista kertova valokuvateos on valittu vuoden kotiseututietokirjaksi. Suomen Kotiseutuliiton palkintoraati kiitti **Jan Alancon** ja **Riitta Pakarisen** teosta *Foto Signe Brander – Valokuvia Helsingistä ja helsinkiläisistä vuosilta 1907–1913* selkeäksi ja kuva-

laadultaan korkeatasoiseksi. Alkuperäiskuvien tekninen taso on säilynyt kuvaamalla ne lasinegatiiveista digitaalisesti. Raati kiitteli myös Branderin kuvien luomaa kertomusta Helsingistä ja sen asukkaista asuinympäristösään. Helsingin kaupunginmuuseon julkaisema kirja valittiin voittajaksi 18 teoksen joukosta.

Liikuntapuistolle tunnustus

Jakomäen liikuntapuisto on saanut Vuoden liikuntateko-palkinnon. Voittajan valitsi Suomen Liikunnan Ammattilaiset ry:n palkintoraati. Se kiitti Jakomäen koulun pihalla sijaitsevan liikuntapuiston tapaa yhdistää perinteiset liikuntamuodot interaktiiviseen teknologiaan ja sitä, että puiston monipuolisuus on innostanut alueen nuoria käyttämään liikuntapaikkaa vapaa-ajallaankin.

Liikuntapuistossa on erilaisen palloilukenttien lisäksi liikunnallisia leikkivälineitä, kuten tasapainoa parantava Aallocko ja Volttikone. Puistossa voi pelata muun muassa koripalloa, tennistä ja jalkapalloa sekä harjoitella pituushyppyä.

Jakomäen liikuntapuiston suunnitteluun ovat osallistuneet liikunta-, kaupunkisuunnittelu- ja opetusvirasto lähialueen koulujen kanssa.

Kuva Antero Aaltonen, liikuntavirasto

Lukijakilpailu

Kuva Helsingin kaupunginmuseo

Mistä päin Helsinkiä löytyi tällainen vanha ja aikanaan hyvin tyypillinenkin kaupunkilaisnäkymä vielä 1960-luvun puolivälissä? Paikassa on vanhempaa ja uudempaa asutokantaa asumismukavuuksilla ja ilman niitä.

Vastaukset pyydetään toimittamaan viimeistään 22.11. osoitteella Helsinki-info, "Lukijakilpailu", PL 1, 00099 Helsingin kaupunki tai sähköpostitse osoit-

Kuva postilahti, yksityiskokokuva

teeseen helsinki-info.lukijakilpailu@hel.fi. Muistakaa liittää vastauksen postiosoitteenne.

Vastaus edellisen lehden kysymykseen

Viimekertaisen kysymyskuvan aiheena oli katunäkymä pääkaupunkimme ydinkeskustassa. Vaikka maisema olikin kuvaushetkestä 1910-luvulla jonkin verran muuttunut, on näkymä yhä tunnistettavissa. Kuvan rakennusryhmä oli Yrjönkadun varrelta, Hotelli Tornin naapurista.

Rakennus ulottuu läpi korttelin Kalevankadun puolelta, ja tämä "Kyllikin" piha sekä piharakennus sijaitsevat Yrjönkadun puolella. Piharakennus on vuosikymmenien aikana saanut uuden muodon.

Martti Helminen

Oikein vastanneiden joukosta arvottiin voittajaksi **Ari Moisio**. Palkintokirja on lähetetty voittajalle. Onnittelumme!

Pe 5.11.2010 Virka täyttää 2 vuotta!

Parhaassa leikki-ikässä oleva Virka toivottaa kaikki tervetulleiksi syntymäpäivilleen kaupungintaloon! Maahanmuuttajien neuvonta ja helsinkiläisten yleisneuvonta yhdistyvät vuoden 2011 alusta uudeksi monikieliseksi ja monikulttuuriseksi Virka Infoksi. Kahvia ja pullaa sekä elävää musiikkia **klo 14–17. Tervetuloa!**

Fr 5.11.2010 fyller Virka 2 år!

Virka är i bästa lekåldern och önskar alla välkomna på 2-års födelsedagskalas i stads-huset! Informationen för invandrare och den allmänna informationen för helsingforsare bildar ett nytt flerspråkigt och mångkulturellt Virka Info i början av år 2011. Kaffe med bulle och levande musik **kl. 14–17. Välkommen!**

Fri 5.11.2010 Virka's 2nd Anniversary at City Hall!

Virka, still a toddler, wants to invite all to City Hall! The immigrant information unit and the unit for general information to Helsinki become one multilingual and multicultural Virka Info at the beginning of 2011. Coffee with buns and live music **at 2–5 pm. Welcome!**

Helsingin kaupungintalo | Stadshuset | Helsinki City Hall
Sofiankatu 1 | Sofiegatan 1 | www.virka.fi
ma-pe | må-fr | Mon-Fri 9–19
la-su | lö-sö | Sat-Sun 11–17

VIRKA

Tanssijan toinen elämä

Tommi Kitin entinen identiteetti on vielä liian lähellä, ja se tekee kipeää. Hänen on kuitenkin aika mennä elämässään eteenpäin.

Tanssija-koreografi **Tommi Kitti**, 54, elää murrosvaihetta, sillä tanssiryhmä *Tommi Kitti Company* tekee syksyllä mittavan jäähyväiskiertueen Suomessa. Kiertue päättyy marraskuun lopussa Joensuuhun.

Helsingissä kymmenvuotias ryhmä esiintyy Stoan kotinäyttämöllä, jolla nähdään *Asetelma neljälle tanssijalle* ja *Väärä sävellaji*.

Kitti muutti Helsingin Viiskulmasta Puistolaan 7-vuotiaana. Se oli pienelle pojalle ja hänen veljelleen iso muutos. Uusi luonnonläheisempi asuminen, ja **Ernest Thompson Setonin** kirja *Kaksi partiopoikaa* avasivat kaupunkilaispoikien silmät. Tulevaisuuden haaveisiin kuului siitä lähtien ajatus luonnonmukaisesta elämästä Tyynen meren saarilla.

Tanssiharjoittelun Kitti aloitti 9-vuotiaana, ja koulunkäynnin hän jätti tanssin vuoksi samana

päivänä, kun täytti 16 vuotta. Helsingin Kaupunginteatterissa hän pääsi uran alkuun, mutta Tanssiteatteri Raatikko oli hänen taiteellinen korkeakoulunsa. Sieltä hän myös löysi puolisonsa tanssin akateemikko **Marjo Kuuselan**.

Monipuolisuus voimavarana

Tanssijana Kitti on vaatinut itseltään paljon, sillä hän on käyttänyt kehoaan säälimättä niin tanssijana, koreografina kuin opettajanakin. Kunnes pari vuotta sitten keho alkoi olla toista mieltä – kulumat ja nivelrikot jaloissa muuttivat kaiken.

Taakse jäi 1970-luvun alussa alkanut tanssijan taival. Neljäkymmentävuotisen uransa aikana hän on luonut noin 40 koreografiaa esimerkiksi Suomen Kansallisbaletille, Helsingin juhlatiimille ja omalle tanssiryhmälleen. Hän on tanssinut Helsingin Kaupunginteatterin tanssiryhmässä, Tanssiteatteri Raatikossa, Suomen Kansallisbaletissa ja Cullberg Balletissa Ruotsissa. Kitti olisi voinut olla jo kymmenen vuotta eläkkeellä, jos hän olisi jäänyt tanssijaksi Kansallisoopperaan, mutta suuret talot eivät olleet häntä varten.

Kitin olemuksessa on avoimuutta, aitoutta ja haurasta haikeutta. Kuitenkin hän on sitkeä tekijä, jolle on ominaista halu etsiä ja tehdä itse.

”Se, mitä osaa tehdä, määrittää ihmistä. Työväni minulle on ollut tärkeintä se, mitä näyttämöllä näkyy, eivät hienostuneet teoriat tanssista tai tanssin trendien toistaminen”, Kitti sanoo.

Tanssiteatteri Raatikko opetti ryhmätyön

Raatikon kultaisina aikoina 70- ja 80-luvuilla tehtiin tanssiesityksiä, joita esitettiin tilauksesta ympäri maata. Pieni ryhmä hitsaantui yhteen, esitykset hioutuivat kiertueilla ja teoksia esitettiin pitkään. Raatikossa tehtiin kunnianhimoista pohjatyötä kulttuuria laajasti tutkimalla, näkemystä kasvattaen ja avointa suhdetta maailmaan luoden.

Myöhemmin Kitti kehitti metodin, jossa keuhollisuus oli kaiken tekemisen lähtökohta. Hän halusi päästä liikkeelle mahdollisimman tyhjistä. Muutamassa kuukaudessa hän kehitti liikkeitä ja liike-elementtien lyhyitä sarjoja. Sitten hän alkoi yhdistellä sarjoja eri tavoin, etsi suhdetta musiikkiin ja lopulta huomasi saaneensa aikaan sopivan kokonaisuuden. Tavoitteena oli oman itsen olinen, mutta katsojia puhutteleva esitys, joka tuo sanottavansa ilmi liikkeen ja tanssin keinoin.

”Teosteni muoto heijastaa sisältöä, kuten esimerkiksi luonnonmukaisuutta tai vihreää aatetta. Arvostan myös sitä, että tanssiteosten ihmiskuvissa on moniulotteisuutta ja syvyyttä”, Kitti kertoo.

Tanssija-koreografi Tommi Kitillä on kokemusta ja näkemystä tanssista neljältä vuosikymmeneltä.

Kuva Johanna Tirronen

Enemmän esiintymistiloja ja -tilaisuuksia tanssijoille

Kitti on saanut maamme tärkeimmät taiteilijapalkinnot: tanssiteatterin valtionpalkinnon vuonna 2000 ja Pro Finlandia -mitalin kolme vuotta myöhemmin, mutta tunnustukset eivät ole saaneet hänen päätään pyörälle.

Kitin mukaan tämän päivän tanssiteokset saavat tuotantotukea, mutta esiintymistilaukset ovat vähissä, jolloin esitysten elinkaaret jäävät lyhyiksi. Esiintymistilaisuuksia pitäisi olla enemmän, ehkä se onnistuisi, jos muunneltavia ja helposti tavoitettavia esiintymistiloja saataisiin lisää. Ja aloit-

televia tanssijoita pitäisi tukea vielä paljon nykyistä enemmän.

Kitti satsasi vuosia kehonsa kurinalaiseen harjoittamiseen. Koti on vanhassa kansakoulussa Raaseporissa, jonne kannatti aikoinaan lähteä oman studiotilan vuoksi. Tätä tanssialia hän ei enää tarvitse, mutta perhe on kiinnynyt taloon, jota mies on vapaahetkinään kunnostellut. Puoliso Marjo jatkaa edelleen tanssijana, ja lapset **Unna** ja **Oula** ovat vanhempiensa tavoin esiintyviä taiteilijoita.

Kitti haaveilee asumisesta pohjoisempana, missä on lunta. Hän kasvattaa ja kouluttaa kymmentä siiperianhuskykoiraa valjakkokäyttöön. Hänessä on vuosikymmenien jälkeen taas noston päätään retkeilevä erämies. Luonnonkansojen kulttuurien ihailu on palannut ajatuksiin.

Nina Rintala

Jäähyväisesitykset Stoassa: 26.–28.11.

Lisätiedot: www.stoa.fi

Kuvat J.-P. Laakio teoksesta Credo, 1992